

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק - אלעד

שנה י"ד גליון תרמ"ח

משפטים

כ"ט שבט תש"ע

כי יפתח איש בור

בארמון יקר ומעוטר בכלי כסף ובליזהב ואבני יקרות, ישב לו המלך כאשר כל מעדני עולם ודמודי תבל סמוכין על שולחנו, אולם סקרנות עוודה בלבו לדעת סתם וישחם של בני מדינתו, לכן נהג לפרקים להתלבש כאחד מפשוטי העם ודסתובב ביניהם בבית המשתאות, ובמיוחד הי' אהב להיכנס למעונות עניים ולשוחח עמם על חייהם ועסקיהם.

בין העניים הללו הי' עני אחד שהי' משיב למלך תמיד שכל מה שאדם עושה אינו עושה אלא לעצמו, אם טוב ואם רע, חרה הדבר למלך שמן הוא חשב כי בישבו על כסא מלכותו הוא פועל עבור אחרים ובמיוחד עבור העניים, ואם כן עני זה הוא כפוי טובה.

המלך החליט לנקום בעני זה, הוא ציוה להכין תרנגול מפותם ולהכניס בו סם המות, והוא נתן אותו לעני בשעה שהם נפגשו, גם על כך אמר העני למלך כדבריו תמיד שכל מה שאדם עושה, לעצמו הוא עושה, העני לקח את התרנגול ולא אכל אותו מיד, אלא הלך לביתו שעמד בקצה העיר והצניעו לעת מצוא.

באותו זמן יצא בן המלך לצוד ציד בחברת שרי המלך, כשהחזר מהציד הוא הי' עייף ורעב מאוד, וכשראה את בית העני בקצה העיר, נכנס לתוכו וביקש מהעני שיתן לו דבר מה לאכול, הציא העני את התרנגול המפותם שקבל מתנה מהמלך והגישו לפני בן המלך, אולם שרי המלך לא נתנו לבן המלך לאכול מהתרנגול, ואמרו שיש לבדוק אותו תדלה אם הוא טוב ואינו מסוכן בדקו אותו, ומצאו כי סם המות מציץ בתרנגול, ודה הדבר לבן המלך ולאשרים, והם הביאו את העני עם התרנגול לפני המלך שחרוץ את משפמו על אשר חשב לשלוחיד בבן המלך.

המלך ראה את העני החכיר את התרנגול שהוא עצמו ציוה להכניס ולשים בו סם המות, ציוה המלך שישלחו את העני הביתה ויתנו לו מתנת יקרות, הוא החכיר בצדקת העני, כי אין אדם עושה טובה או רעה אלא לעצמו.

והן הן הדברים אשר צריך כל אחד לקחת מוסר לעצמו, שאדם החורש על רעהו רעה וזומם מזימות כיצד להכשילו, והוא עצמו אינו יודע כי הרעה והמזיבה לא בידו היא, אלא בידו מי שאמר והיה העולם, ולא עוד אלא שלעתים אדם כור בור לחברו והוא בטוח כי ממצודה זו חברו לא ימלט, והנה הוא בעצמו נופל בה, וכדברי הכתוב (תהלים ז' ט"ז) בור כרה ויחפרהו ויפול בשחת יפעל.

הוא הדבר אשר אמר הכתוב וכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא יכסנו ונפל שמו, היינו שאדם הפותח בור לחבירו סופו שיפול הוא בתוכו, על האדם להזהר ולהמנע מלהרוש על רעהו רעה, עליו להשתדל לעשות טובה לבריות, ומזה הזו תשוב אליו ותהיה בסופו של דבר מנת הדלק.

תוכן הענינים

- לקח טוב ..... עמוד ג'
- קול תפילה ..... עמוד ה'
- שבת בשבתו ..... עמוד ז'
- דבש תמרים ..... עמוד ט'
- בשפתי צדיקים ..... עמוד י"א
- פרפראות להכמה ..... עמוד י"ג
- הילולא הצדיקא ..... עמוד י"ז
- דבר בעתו ..... עמוד י"ח
- משולחן מלכים ..... עמוד כ"א
- דברות קודש ..... עמוד כ"ט

די היסטאריע

להכנסת מודעות, ברכות מזל טוב,

הנצחת שם, לעילוי נשמת

ולכל שאר עניי המערת

הארות הערות וכדו'

אפשר לפנות

להר"ר אלטער אשר אנטשיל

אילאוויטש הי"ו

011-972-527648437

היו נמונים לדינער הראשונה לטובת מלל "עצי חיים" ד'סאטמאר בני ברק צדקת רבי מאיר בעל הנס

ש תתקיים א"ה מוצש"ק פרשת תרומה הבעל"ט, פרטים יבואו

לקח טוב

ליקוטים יקרים מפי סופרים וספרים ע"ד מוסר וחסידות צאמרים

השי"ת, את העניינים אך צריך לזכור את העניות והשפלות אשר עמך. (בית אהרן)

שבת שקלים

זה יתנו כל העובר על הפקודים, רציל אם עבר, דיו על איזה מצוה ממצות התורה הנקראים, פקודים, ולא קיימים, מצות השקל בשקל הקודש רציל יעשה תשובה שלימה והיינו חרטה ועוונות החטא וקבלה אלהב אהב ואעפ"כ בלא יתלה עצמו ויבוא לדיב וישול תורה ותפילה, רק מצות השקל, דהיינו וישקול אופן תשובתו, ויראה בעיניו כאלו חציו הייב וחציו זכאי, וקדש חציו לה' לתורה ותפילה וחציו לכס ויאכל כבוונה לה ברות גופו לעבודת ית', וזה נקרא בשקל הקודש. (באת המים) ☆

חודש אדר משנכנס אדר מרבין בשמחה, פ"ו משנכנס אדר מרבין כל טוב, במה בשמחה, משנכנס אדר ממעטין כל רע, במה בשמחה. (באת המים)

הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר שנאמר אדיר במרום ה', עורך תפילות אדם הוא מעשים טובים וברפת תפילות, דברים העומדים ברומו של עולם ובפרט כי עיקר תפילה היא בלחש, וזה הרוצה שיתקיימו נכסיו, שיקבלו תפילותיו, ישע בהן אדר, פ"ו יתפלל על זה ב"ר אדר, אז יפלה את תפילותיו, שנאמר אדיר במרום, הוא תפילה העומד ברומו של עולם, ה' יעשה רחמים. (זכור אמת)

צריך להבטיח בה חסרת א' וע"כ קיימו פורים קיימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם וזכר, וטראה דעיקר שמחת פורים הוא על הדר קבלתו א"כ התוה"ק בל כונ"פ ח מחמת שמה, ואמר ר"ל כל מצוה שקבלו עליהם ישראל בשמחה עדיין עושין אותה במחה וכמו כן צריך כל אחד ואחד לקבל עליו בשעת שמחה ובעידן חודש לקיים התורה ללמוד וללמד לשמור ולעשות, וממילא הוא הבטחה שיהיה כיתד כל תומכו וז"ל קיימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם וכו' ולא יעבור, מיחה אשכחן ככל דוכתא, קודם הדבחה נבול דקדושה צריך להבטיח חסרת א' וכו' קודם מתן תורה היה מחיות עמלק, וכדכתיב וכל קניי בני ישראל יושע עמלק, וכן היה בנש פורים דבני"ד שהיו מוחים וסוכר עמלק ביום י"ג, עושים את יום י"ד, ובני"ד שישן שהיו עוסקים במחיות עמלק גם ביום י"ה, עושין יום י"ז ד"ג ככל שנה ושנה קודם פורים להשתדל להתייש כח היצחקי שהוא שורש עמלק והוא י"ו התורה, ושוב יקיים שמחת פורים בלב שלם ונפש תפובה.

הכל אל האהדות, וקנה לך חבר, דהנשמה נקראת חבר לאדם והנשמה אינה באה לאדם כ"א נ"י מורה ויניעה בעבודת השי"ת, והיינו שתעבוד את הבורא ב"ה בשלימות עד שתקנה לך חבר היינו הנשמה, וזהו כי תקנה כשתרצה לקנות לך נשמה ע"ד פ"ו עבודת השי"ת ע"ד פ"ו תחוקק צמך בהנשמה, שה צדיק נקרא בשם ישראל, אבל אתה תחוקק צמך בשם עברי, כמ"ש וקח את אביכם מעבר הנהר. (נועם אלימלך)

מלאתך ודמעך לא תאחר, י"ל על מדת הצניע לכת, ור"ל מלאתך, שאתה מלא בתורה ומצות, ודמעך הדמעות שאתה שופך לפני השי"ת לא תאחר, היינו שלא לראות לא דברים רק בהצנע, היינו כמו שנאמר אצל יוסף ויטוב מעליהם ויבך, ופירש"י נרחק מעליהם שלא יראוהו בוכה, וזה שתרנגם אנקלם על ותשב כאתך על דקיים אודיותא בכתרא, היינו בהצנע לכת. (זכור ישרא)

ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו, לכאורה אמרו בכל אינן פודיש דהר"ל למימר וכו' וכו' כמובן, אלא י"ד ידוע, כל היינו מדת הסתפקות כמו שאמר יעקב יש לי כל פסוקי עניי"ש והמדה זו היא עורך לשמירת התורה כמו שאמר וכך דרכה של תורה פת במלחוכו; וזה שנאמר וכל, פ"ו עם מדת הסתפקות, או אשר אמרתי אליכם תשמרו. (זכור ישרא)

עוזב תעוזב עמו, הקב"ה מקיים תרי"ג מצות במה הוא מקיים עוזב תעוזב, אלא הקב"ה אומר לישר אל בני פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודש של מחש ואני פותח לכם פתחים ויהיו עגלות ותרוניות נכנסות בו הכא ליטרה מסיעתן אותן. (תהי"ק מתי"ש מפעולא)

ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו וכו', דמצות מעש"ט שאדם עושה בעבודת רשע, הוא נותן דיו כח והשפעה אל החיצונים ע"כ עצה לזה שכל עת עוסק בתורה ועבודה יתרחק בתשובה ויש וכל ר"ל בכל עניינך אשר אמרתי אליכם תשמרו ר"ל תשמרו בחי אשר היינו להדר בתשובה ועי"ז ושם אלהים אדירים לא תתרו ר"ל לא תשפיעו, תזכור מלשון זכר המשפיע כחודש לא ישמעו על פ"ה ישמע מלשון אפיפה, ר"ל האלהים אדירים לא יהיה להם אפיפה והיבור על ידי פך המדבר בתורה ותפילה, ואדרבא יתפרדו כל פועלי און. (גרא נדלה)

אם כסף תלוה וכו', כסף הוא לשון תשוקה והסדר מלשון נכספה וגם כלתה, תלוה לשון חיבור מלשון לויה, והפי הוא כה, אם תרצה לחבר ולהכניס בעמנו את התשוקה לעבודת

ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם, המשפטים אותיות מפי' שמ"ם ובני"ט מ"ף פרנ"ס, ר"מנו לשפע הנוסף משמים, להורות שכאשר ישראל מקיימים המשפטים שאינם גוזלים זה מזה, ואין אחד משיג גבול רעה, הקב"ה משפיע לכל אחד פרנסה משורשו ואינו צריך לשלל חבירו, וזהו אשר תשים לפניכם שתגיד להם ותודיעם את דבר הזה לכלל פיהו לקבל עליהם את חומר המשפטים. (אין עתה) ☆

ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם, כי אמר התנא לפום צערא אגרא, וי"ל שבואת יובחן בחינת עשיות האדם מצות ה' ותורתו כשאינו מתעבב מלעשות המצוה על יד איהו יעובד וצער כל שהוא, וזהו לפום צערא לוי כמה צער משובל האדם ועושה מצותיו ית' כן הוא אגרא בעשיותו, וזהו ואלה המשפטים כל היינים והצער אשר תשים לפניכם, הנה מצות שהאדם עושה המה לפניו כדכתיב והקך לפניך צדקך, וקאמר הכתוב כי כל המשפטים והצער ישמרו לפניכם, עיי"כ ויערך גדול שכר התורה והעבודה של ישראל. (אמרי יהודה)

ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם, בזה"ק ואין אינון הדודין דגלגולא וכו' לפרש כוונת הוזהר דידעמן שני אנשים באים לב"ד ויופסק הדין זה הייב וזה זכאי אינן לזון אלא מה שענינו ראות, ואותו שהייב וידע עבד ידור שהוא זכאי, ולמה יודע מן כך שיופסק ד"ת להיפך, אך לפי שבגלגול ראשון היה הייב כזה ולא החזיר לו, סבב עכשוו השי"ת שיוציא מידו הגזילה מגלגול ראשון, וזה מאמר הוזהר"ק ואילו אינון הדודין דגלגולא רציל ואלה המשפטים ש"כ יחייבו למי שזכאי מחמת שבגלגול השני כרחה כהפך וכו' אלקנן. (זכור יזו א')

ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם, בזה"ק אין רוא דגלגולתא, וי"ל דיש פשרות שאי אפשר לאדם אחד לקיים כלם, ויש פשרות שרצונן דייקא שלא יבואו לדין קיום ובמה יתקיימו, ע"י הלימוד, וכאשר ילבש פחד ה' והדר נאנו, נחש בלכאילו קיים בפרשת ואלה המשפטים שי רוא דגלגולתא, ע"כ בוודאי הרצון המוכרח לא יבוא לכך, אבל ע"י הלימוד של דינים אלו נחשב כאלו קיים, לזה הקיים הוזהר התרגום ואילו דינא די תסדר קדמיתא, שילמדו השנים וההלכות ובהו נחשב כאלו קיים בפועל. (תהי"ק מתי"ש מפעולא וי"ט)

כי תקנה עבד עבדו, דהצדיק צריך להיות בהנשמה גדולה, וזהו שהורה לנו התנא ואמר, עשה לך רב, פ"ו אסמילת על דעתך את צורבך המרובים, דהיינו פרנסה ועשרות ובניו וכבוד וכדו' דברים הרבה, עשה לך לשון יחיד תכנים

די מעלות פון

לא אמינין בארה צייטן

2

דאך
דאך דאך...

מ'שיקט געלט קיין ארץ
ישראל, פאר וואס זאל
און דאס נישט געבן
פאר אריון בסריון
אריון אדעה? "צו
זעלבע געלט וואס
מ'שיקט, זאל און
דאס געבן פאר
היינטיגע מענטשן"

ווערט ווייטער דורכגעפירט
מיט מסי"נ
רוב פון די פארצווייגטע חסד-פראיעקטן
און אין "כולל"
דינערט א קול תורה
וואס באוואונדערט יעדן!

כ"ק מרן רבינו הגדול שליט"א
אצל מנחת השנית לשבת "ערוך רבי מאיר בעל הנס"
ט"ו שבט שנת תשס"ז לפ"ק - ביי דער גדול בויליאמסבורג יע"א

למעמד

כולנו

דינער הראשונה

ומעמד "החזקת היסודות" ע"י כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - מוצש"ק תרומה - וויליאמסבורג יצ"ו

Fine Design - 845.669.833

קול תפילה

אמרות קודש בעניני תפילה נאמרים
על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

סגולה בדוקה לפרנסה

ועברתם את ה' אלהיכם וברך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך וגו'. יש לדקדק שהתחיל הפסוק בלשון רבים ועברתם את ה' אלהיכם וגמר אומר בלשון יחיד וברך את לחמך וגו'. ונראה בזה הדהוה הקדושה מלמדת אותנו איך לעבוד את השי"ת. והן אמת באיזה בחינה שיהיה שאדם עובד את השי"ת אם כונתו לשמים כוהאי הוא מקובל לפני השי"ת, אך עיקר עבודת ה' הוא שישתתף האדם עם הציבור, בכל העניני העבודה הן בתורה והן בתפילה ולא בד בבד כמו שאמרו חכמינו ז"ל (ברכות 30) חרב על הבדים חרב על שונאיהם של תלמידי חכמים שעוסקים תורה בד בבד רק צריך שישתתף עם הציבור ובפרט בשעת התפילה צריך כל אדם ליוזר מאד מאד להתפלל עם הציבור יחד, ואם מתפלל עם הציבור יהיה מובטח שפרנסתו תהיה מזומנת לו בכל יום ברוחה וברכה תהיה מצויה במעשי דיו, ועל ידי תפילת ציבור יכולים לבטל כל הגזירות קשות ורעות ר"ל. זהו פירוש הפסוק ועברתם את ה' אלהיכם פירוש לשון רבים ואיזה עבודה שיהא בלב היו אומר זו תפילה, ואמר הכתוב אם תעבדו ביהד את ה' אלהיכם דהיינו שתתפללו יחד עם הציבור וברך את לחמך ואת מימך פירוש שיברך את פרנסתך שתהיה לך פרנסה טובה ורחבה. גם וברך את לחמך ואת מימך קאי על התורה אם תתפללו עם הציבור תשיגו השגות התורה.

(מאור ושמש)

לעבוד השי"ת אפי' אין שום אדם אתו

ועברתם את ה' אלהיכם וברך את לחמך. יבואר על פי שפירשתי (ברבים י.ם 'את ה' אלקיך תיראו, היינו כשאין שום אדם אתך בבית, רק הקדוש ברוך הוא יתברך שמו שהוא מלא כל העולם, ואף על פי כן אתה מתיירא ממנו, זו הוא יראה שלמה ואו תוכה 'ואותו תעבד', יע"ש. זה פירוש הכתוב ועברתם את ה' כנוכר לעיל, אפילו אין אתך כי אם השם יתברך, אף על פי כן תעבדו אותו, זו הוא עבודת שלמה, ואו השי"ת ילחום מלחמתך. זהו וברך את לחמך, וברך לשון 'ברכים' שיכרעו לפניך לוחמך.

(אור לשמים)

תפילה במתינות ובהכנה דרבה

לא תהי' משכלה ועקרה בארצך את מספר ימך אמלא. י"ל ע"ד שדרשו חכמי"ל שלא תהא תפלתך עקורה והיינו שיתפלל כהוגן שלא ימעט זמן התפלה על ידי התמדות בלימוד, וכבר אמרו חכמי"ל זמן תורה לחדו חמן תפלה לחדו, ושלא יחפו וימהר בתפלתו, שאז יבא להזכיר שמות בלא כוונה, ויבלע אותיות, וכן צריכים לקיים הכון לקראת אלקיך לנקות גופו ומחשבותיו קודם התפלה, ויתבונן לפני מי הוא מתפלל, ויטבול במקוה קודם התפילה, ויסור כל ענינים שבעולם ממחשבתו בשעת התפילה ואפי' עניני לימודו, וספרו על הגאון חתם סופר זצ"ל שבימי בחרותו אמרו לו חבריו שהוא מאריך בתפלה כל כך עד שהם למדו כבר בזמן הזה סימן שו"ע, והשיב [הלא חכמי"ל אמרו] המאריך בתפלה מאריך לו שנותיו והי' לו פנאי על ידי אריכות ימיו ללמוד או מה שאחרים לומדים בעת שהוא מאריך בתפילה. חו שאמר לא תהי' משכלה בארצך שלא יבלע אותיות על ידי שמתפלל בחפז, ועקרה שלא תהא תפלתך עקורה על ידי שתפלל בלא הכנה ראוי ותתפלל בלי כוונה - ולא תחיש שעל ידי התפלה יתמעט עונת לימודך על ידי שתאריך בתפלה, כי בזכות זה את מספר ימך אמלא.

(נתיבות הנקד)

... האיך מביא ראיה מן השוטים האלו שעושים איסור בהפסקת שיחה בטילה אשר גדול עונם מאד, ובאמת אני אומר שחלילה להצטרף עם אנשים פושעים כאלה כשאין מנין אלתם...

טורי זב אר"ח סימן קנה סעיף קטן ד

☆

... והיינו דאמרנו (מגילה עו:): עתיד הקב"ה להיות עטרה בראש כל צדיק וצדיק, שאותה עטרה שמעטרים להקב"ה בתפילתם מחזירה להם, אבל מי ששח שיחת חולין בבית הכנסת מקיפין לו כל גופו בקוצים!

בעל הטורים פרשת כי תבא

צריך להזהר שלא לדבר בבית הכנסת שום דיבור קל חוץ מן התפילה, כי כשמדבר דברים בטלים דופה כמי שמדבר עם המלך והופך פניו ממנו, ואומר: אדוני המלך אי אפשר לדבר עמך רק אדבר חפצי, ומזה הוי דוחק רגלי השכנה ח"ו.

עבודת ישראל פרק ה' משנה ה'

☆

...וגם רע עלי המעשה פאלו המשחים ומדברים בכיה"מ בשעת התפילה וקריאת התורה, דלשעה קלה כזו לא יתנו מנוח לפיהם, ובהרחיב פיהם מדברים שקרים לשון הרע חנופה וכדומה, ואיך לא תהיה כהני כפונדקית, ותראה שלהבדיל האומה"ע בבית תפלתם אין משמיעים אף קול דמטה דקה, הגם שיש לחלק שאין להם יצה"ר ע"ז למנועם ואדרכה להפך שהוא מטייעם, אבל עכ"פ מידאת הקטרוג צריך להמנע מה, ובוה"ק החמירו מאוד בעונש זה ר"ל, והנה אמרו חז"ל אין שיחה אלא תפילה, שישאל שופכים שיחם לפני קונם ע"י תפילה, שישאל שופכים שיחם לפני קונם ע"י תפילה, אבל אין תפילה אלא שיחה לא שמענו. דברי יואל בראשית

רבי מאיר פועל'ט ישועות!

#4

אותות ומופתים אין זכות פון החזקת צדקת רבי מאיר בעל הנס כולל עצי חיים

ב"ה

לכבוד הנהלת צדקת רבי מאיר בעל הנס כולל עצי חיים.

ליינענדיג די פאראנגעגענע וואך וואס ר' י. פון בארא פארק האט דערציילט א "חידוש" ווי אזוי איד איז געהאלפן געווארן מיט א זונג הונן אין זכות פון צדקת רבי מאיר בעל הנס, איז דאס ביי מיר שוין גאר קיין חידוש נישט געווען, האבענדיג שוין ערפארונג אין דעם גרויסן כח פון די הייליגע סגולה.

ביי מיר האט פאסירט "כמעט" אן ענליכע מעשה, און איך בין מדגיש דעם "כמעט" ווייל מיט די איינע זאך איז געווען אנדערש, עס איז נישט געווען מיט מיינס א קינד... פארט אבער בין איך געווען א דער "בעל המעשה" ווייל די "ישועה" האב איך אויך שטארק געברויכט.

איך די לעצטע צייטן האב איך אנגעהויבן אביסל עוסק צו זיין אין שדכנות. איך פרוביר וואס מעגליך, אנצוטראגן פאסיגע שידוכים פאר אידן וועמען איך קען און איך ווייס אז זיי האבן א קינד אין די יארן. מאכט זיך לעצטענס אז עס פאלט מיר אין א שידוך וואס איך האב געהאלטן אז עס איז זייער פאסיג, און איין מחותן האט אפילו מודה געווען צו מיר. דער פראבלעם איז נאר געווען אז דער צווייטער מחותן האט גארנישט אזוי געהאלטן, און אדרבה ער האט געהאלטן פארקערט אז דער שידוך שטימט אינגאנצן נישט פאר זיין טאכטער, און דער צד הכלה האט מיך אפילו אנגעשריגן פארוואס איך טראגן אן אזעלכע אומפאסיגע שידוכים.

איך האב מיך אבער נישט אזוי שנעל מייאש געווען, והאמת אודה, נישט אזוי ווייט צוליב מיין "אמונה" נאר פשוט, דער צד החתן האט מיר געהאט צוגעזאגט א גרויסן סכום געלט אויב איך פיר אויס דעם שידוך, און איך האב פארשטאנען אז אויב דער שידוך וועט צום סוף ווערן וועט אויך די צד הכלה מיר געבן א גרויסן סכום געלט, אזוי אז עס איז מיר פשוט געווען א שאד ארויסצולאזן פון די הענט אזא גאלדן געשעפט, וואס איך אליינס האב דאך באמת געהאלטן אז עס איז א פאסיגע זאך.

וויפיל כ'האב אבער פרובירט און גע'שטדל'ט האט מיר אויסגעקוקט ווי איך טאפ א וואנט. פון די כלה'ס צד איז נישט געווען צו וועמען צו רעדן, און איך זאך האט זיך געשלעפט זייער לאנג אן קיין שום פארשירט.

זענענדיג אז עס גייט נישט, האב איך מיך דערמאנט פון די אור-אלטע סגולה, יא "רבי מאיר בעל הנס". כ'האבן צוגעזאגט אז אויב דער שידוך וועט צום סוף ווערן, וועט "צדקת רבי מאיר בעל הנס" באקומען פון מיר דעם סכום פון \$500.

עדנו מדבר, האלטענדיג נאך כמעט אינמיטן ענדיגן מיין צוזאג, און מיין סעלפאן צוקלינגט זיך. נו, ביך איך דאך נישט פון די מענטשן וואס איך הייב אויף יעדן טעלפאן רוף... איך באקוק קודם די איידי צו עס לוינט זיך מיר אויפצוהייבן, און צו מיין שטוינג איז ארויפגעקומען א טעלפאן נומער וואס איך האב שוין ביז היינט אזויפיל גערופן, אבער צוריקגערופן האט מען נאך דערווייל קיינמאל נישט!! עס איז געווען דער אזוי-לאנג ערווארטעטער מחותן מצד החתן, וועלכער האט פלוצים (... באשלאסן אז דער שידוך געפעלט אים דייקא יא, און מען קען גיין ווייטער.

עס האט נישט גענומען קיין לאנגע צייט, און בשטומ"צ האט מען געבראכן טעלער. ביים ווארט האב איך פרובירט צו כאפן א שמועס מיטן מחותן, וועלענדיג הערן וואס עס האט אים צוגעברענגט אז דער שידוך איז אים פלוצים געפעלן, אבער וויפיל כ'האב פרובירט צו קוועטשן פון אים, האט ער אליינס נישט געוואוסט וואס מיר צו ענטפערן. "איך ווייס אליינס נישט, כ'האב מיך פלוצים בארעכענט פארוואס איך צעגער אזוי מיט דעם שידוך. עס איז דאך גאר א פאסיגע זאך, פארוואס זאל איך דען נישט טון דעם שידוך - זאגט ער מיר - און מ'מענטאל זענען אלע מיינע געפילן איבערגעדרייט געווארן אין מיר, ס'האט מיר עפעס אנגעהויבן צו ציען, צו טון דעם שידוך. פארוואס פונקט היינט, נישט נעכטן און נישט פאריגע וואך, דאס ווייס איך אויך נישט. אזוי איז געווען".

דער מחותן האט טאקע נישט געוואוסט, אבער איך האב שוין איינמאל געוואוסט.

דער גרויסער כח פון "צדקת רבי מאיר בעל הנס" האט שוין סאך שווערערס באוויזן ווי צוברענגן א מחותן אז עס זאל אים ציען צום שידוך.

צומארגענס אינדערפרי בין איך געווען אין ביהמ"ד, און כ'האב אפגעווארט כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א ארויסקומענדיג פון די מקוה. כ'האב אים דאן פארציילט די גאנצע געשיכטע, ווי איך האב מיך געפלאגט מיט דעם שידוך, און פון דאס געלט וואס איך האב צוגעזאגט פאר "רבי מאיר בעל הנס" נופשי בשאלתי האב איך גפערענגט דעם רבין שליט"א פאר וועמען איך זאל געבן דאס געלט? רבינו שליט"א האט מיר אויפן ארט געענטפערט "וואס הייסט פאר וועמען? פאר כולל עצי חיים! זיי זענען דאך "רבי מאיר בעל הנס".

כ'האב טאקע אזוי געטון, און איך האלט אז מען קען די מעשה מפרטס זיין, אדרבה, זאלן אנדערע אידן אויך ווייסן פון די הייליגע סגולה.

מיט שעיצונג
מ.י.
קרית יואל יצ"ו

דינער
הראשונה

ומעמד החזקת היסודות
מוצש"ק תרומה
בעיר וויליאמסבורג

שבת בשבתו

אמרות קודש בענייני שבת נאמרים
על פרשת השבוע ערוכים וסודרים

כזה אשר שבת ק' צועק בעדו אז ורפואה קרובה לבוא, ותה "שבתו" אותיות ושבת, וזה פי' "רק שבתו יתן" שאין צריך להתפעלות רק אם שומר שבת כהלכתו "ושבתו" פי' שבת בן זוג שלו יתן תפלה בעדו ורפא ירפא ותה סניב שני פעמים רפא, שיהי' בטח ובמהרה. (זכרו אלו ערוכים אסונו)

ע"י מאכלי שבת ממשיכים רפואה

רק שבתו יתן ורפא ירפא, עפ"י מ"ש בפי' המשנה במס' שם כל האוכלין אוכל אדם לרפואה בשבת. פי' מכל המאכלים שהאדם אוכל בשבת יכול להשיג רפואה, כי שורש הרפואה נעשה בשבת ע"י יחודי העולמות בכוונת האבילה כ"ל"ח לכן שבת הוא מלועוק ורפואה קרובה לבא, וזהו גם כן הרמזו רק שבתו יתן ע"י קדושת השבת ורפא ירפא. (תפארת שלמה)

הזכרת יום השבת ממשיכים רפואה לחולים

רק שבתו יתן ורפא ירפא, י"ל עפ"י דברי חכמנו"ל (שם דף י"ב ע"א) הנכנס לבקר את החולה אומר שבת היא מלועוק ורפואה קרובה לבוא, ר' מאיר אומר יכולה היא שתרחה, והנה באשר מצות חכים היא לומר ק, ודאי יש בדברים האלו כח הרפואה, כי עיקר מצות ביקור חולים להסיר מעליו את חליו כמו שאמרו (נדרים מ' ע"א) בעובדא דרבי עקיבא שנכנס לתלמידו לבקרו וכיבדו וריבצו לפניו וחי'. והקדמונים רמזו לזה רמז בכתוב משה דבר והאלקים יעשו בקול (שמות י"ט) כי משה נטריוקן שבת היא מלועוק, חוה, משה דבר, כשהמבקר דבר אל החולה שבת היא מלועוק, אז והאלקים יענו בקול נטריוקן, ורפואה קרובה לבוא, כי זה מכח השבת להמשיך הרפואה על החולה. זה רמז לנו מקרא קודש שלפנינו, רק שבתו יתן, קי בית שבתו (בפתח תחת הש' והב). אם יזכיר לו זכות השבת, אז ורפא ירפא, ימשיך לו רפואה, כאמרם ז"ל כולה היא שתרחה. (קדושת ציון)

ע"י הנשמה יתירה יוכל ללמוד בשבת תורה הק'

ששת ימים וכו' למען ינוח שורך וכו' וינפש בן אמתך והגר. שינה בכאן ולא אמר וינוח בן אמתך אלא וינפש, הוא על דרך שאמרו ז"ל (בצה טז) על פסוק (שמות לא ז) שבת וינפש, שיש לאדם נשמה יתירה בשבת קודש, והיגו דאמר למען ינוח שורך, בהמתך רק ינוחו ולא יעשה מלאכה ולמען יהיה פנוי, וינפש בן אמתך והגר" הם יהיה לאל ידם להתלבש בנשמה יתירה ולהתקדש בקדושת ישראל על ידי שביתתם ממלאכה, ועוד תכלית ממילא בזה "ובכל אשר אמרת אליכם תשמרו" שבימים שבת קודש יהיה לכם פנאי ללמוד תורה הקדושה, בני שפירש"י ז"ל בכל מקום שמור זו משנה, וגם כפשוטי שילמדו כשיהיה פנוים ממלאכה ביום שבת קודש וידעו להזהר ולהשמד בכל מה שנצטוו והבן. (שבט מיהודה)

עיקר קבלת עול מלכות שמים תלוי בשמירת השבת

ואלה המשפטים אשר תשים לפניך, כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד ובשביעית יצא לחפשי חנם. והנ"ל בס"ד דכבר נודע דברי הרש"ל בביצה על כל התורה קאמר, שיוכל לומר דאלמלי נחת לנו יום השבת היינו ג"כ מקבלים עול מלכות שמים עלינו, אבל כיון שאין לנו יום מנוחה משום רבי לא קבלנו שום דת ועול מלכות שמים עיי"ש, ומבואר דעיקר קבלת עול מלכות שמים תלוי בשמירת השבת, ואומות האומה"ע כיון שלא רצו לקבל שמירת שב"ק ע"כ לא נתן להם התורה אבל ישראל כיון שקבלו במרה את יום השבת ע"כ נק להם התורה ובוה יתפרש הפסוק ואלה המשפטים, התורה, אשר תשים לפניך, ולא לפני האומות, מטעם כי תקנה עבד עברי ובשביעית יצא לזכרון השבת כמבואר במדרש (ל ה) דאתם מצוין שלא לעבוד באחיו יותר מששה שנים, כשם שבראתי את העולם אלא לששה ימים עיי"ש, וא"כ ישראל שקבלו השבת זכרו לתורה משא"כ אומות העולם והבן. (חקל יצחק)

השבת וימות השבוע תלוי הד בשני

כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבוד ובשביעית יצא לחפשי חנם. תה"ק רמזה לנו כאן, כי כמו כאשר ירצה האדם שתחול עליו קדושת שבת הסגולה לזה הוא שישמור את עצמו בכל ימות השבוע שלא לעבור על רמ"ח עשה ושס"ה לא תעשה, הכלולין בזכור ושמור. וגם אם יצה שיהיה נשמר כל השבוע מחטא שלא יעבור על רמ"ח עשה ושס"ה לא תעשה, הסגולה לזה הוא שיהיה שומר שבת כהלכתו. ונרמז זאת בדבריהם ז"ל (תנחומא תשא לג) שקולה שבת ככל התורה כולה. (בארית המים)

בשבת מתעלין המצוות של כל ימות השבוע

כי תקנה עבד עברי וכו', פי' אם תחפץ לרכוש שלימות העבודה של העברים, ש"ש שנים יעבוד ר"ת עם הג' תיבות בגימ' תרי"ג, עבוד את השי"ת כל ששת ימי המעשה בקיום תרי"ג מצוות, אך לא תתברך בלב שמעשיך רצויים ומקובלים לפניו ית', אלא ובשביעית יצא לחפשי חנם, הי עומד מצפה ליום השביעי שבת קודש שאז יתעלו כל מעשיך ממתנת חנם של הקב"ה כי אז יש עליה לכל העולמות גם בלא אתערותא דלתתא.

השבת מתפלל עלינו שנהי' ברואים ושלמים

רק שבתו יתן ורפא ירפא. מכ"ק מו"ח (היא הירק הגב שמו מאלעסק) עפ"י שאמרה שבת להשי"ת לכל יום נתת בן זוג, ואמר לה השי"ת כנסת ישראל יהיו בן זוגך, עכ"ל המד"ר נמצא אם ב"י השומר שבת הוא חולה, טוען שבת להשי"ת לכל נתת בן זוג בריא, ובן זוגי הוא חולה ע"כ מבקשת רפואה בידו וזה פי' שבת הוא מלועוק ורפואה קרובה לבוא פי' אם יש לו מליץ טוב

כולל עצי חיים לצדקת רבי מאיר בעל הנס אשריכם גבורי החיל

ברכת צלח ורחב הנני מקדמין בברכה את הני צנתרא דדהבא. עסקנים ואישי הציבור ראשונים לכל דבר שבקדושה, עוסקים באמונה לטובת הצדקה הקדושה של

צדקת רבי מאיר בעל הנס

ה"ה אנשי מועד קרואי שם

ה"ר יצחק אייזיק וויזל שליט"א	מוה"ר יואל קויפמאן ה"ר משמש ביהמ"ד הגדול
מוה"ר משה שווארץ ה"ר	מוה"ר יואל ברמ"ד לאנדא ה"ר
מוה"ר עקיבא הירש ה"ר	מוה"ר בעריש סאנדער ה"ר
מוה"ר משה הכהן גלאנצער ה"ר	מוה"ר שמחה זימל רעטעק ה"ר
ה"ר מיכל גרינפעלד שליט"א	מוה"ר משה דוד טעלער ה"ר
מוה"ר משה גדלי' פאלאטשעק ה"ר	מוה"ר יששכר ירמי' עפשטיין ה"ר
מוה"ר אפרים שטערן ה"ר	מוה"ר ישראל שמשון גאלדענבערג ה"ר
מוה"ר הלל ראזענבערג ה"ר	מוה"ר שלום שכנא לעוו ה"ר

שנענו לקריאת הקודש של כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א לעמוד לימין אחיו כ"ק הגה"צ אבד"ק סאטמאר-15'טע עוו. שליט"א נשיא כוללינו

לשרת בתור גבאי צדקה

ולעסוק בלי לאות לטובת הצלחת הכולל בכלל, ובפרט למען הצלחת המסיבה

דינער הראשונה

שתיערך אי"ה בליל מוצש"ק פרשת תרומה הבעל"ט

יהא ה' אלקינו עמהם, להצליח בכל דרכיהם, ולפעול גדולות ונצורות לטובת לומדי תורה ואנ"ש נצרכים עניי ארץ ישראל, ואלקא דמאיר יענם להברך בכל מילי דמיטב, שפע ברכה והצלחה

כברכת

בנפלא בכאל

רבש תמרים

פגיונים יקרים, מכאן חפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים

כל אשר דיבר ה נעשה ונשמע
גי במסורה נעשה ונשמע, ונשמע
קולו בבואו אל הקודש, ונשמע
פתגם המלך. וצ"ב תורת המסורה,
ונ"ל עפ"י דאמרו ז"ל במ"ס גיטין
שלא סדורות הראשונים הוות
האחרונים סדורות הראשונים היו
מכנסים פירותיהם דרך מרקסמן
כדי לחייבם במעשה, הוות
האחרונים מכנסים פירותיהם דרך
נגות הצירות וקרפיות כדי לפוטק
מן המעשה, הרי שהסידים הראשונים
עשו והרבו השתדלות בכל כחם כדי
להביא את עצמם מפור לידיו חיוב
לקיים מצוות הבורא ית"ש, והיו
מעמא שהקדמו ישראל נעשה
לנשמע דייקא כלומר נעשה
השתדלות סברים שפסורים אנו ואן
עלנו חיוב כדי שנשמע שנבוא ליד
חיוב, ובה י"ל גם כ הכולה
בהפסוק ונשמע קולו בבואו אל
הקודש היינו אל המצוות, וגם לפני
הי ובצאתו היינו בעת צאתו מידי
חיוב גיב לפני ה שמביאים את
עצמם לידיו חיוב כנ"ל, וזאת תורת
המסורה כל אשר דבר ה נעשה
ונשמע וקשה לכאורה ואיכא הוליל
נשמע ברישא והדר נעשה, והי
כמשיב ונשמע קולו בבואו אל
הקודש וגם לפני ה ובצאתו בצאת
מידי חיוב המצווה גיב לפני ה הנה
שנעשה השתדלות כדי שנשמע פתגם
המלך ר"ל כדי להביא עצמם לידיו
חיוב ולה שפיר הקדמו ישראל
נעשה קודם לנשמע ששם רומז
שיעשו השתדלות כדי שנשמע למע
להביא עליהם החיוב לקיים מצוות ה
באהבה ובלב תמים.

(קדושת יום טוב)

☆

כי תשא את ראש בני ישראל
לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו

לחי וגו', זה יתנו כל העובר על
הפקודים מהצית השקל בשקל
הקודש וגו' ודקדקו המפורשים למה
אמר הכתוב תשא ולא אמר תמנת.
גם יש להפלא למה באמת צוה
השמיית לקחת מהצית השקל ולמה
לא שקל שלם. עוד יש לדקדק אמרו
בשקל הקודש מיותר לכאורה כיון
שאח"כ אמר עשרים גרה הוא
וממילא דעיק באיזהו שקל דבר
הכתוב.

ונראה עפ"י מאמרם ז"ל סופ"ק
דקידושין (מ) לעולם יראה אדם
עצמו כאלו חציו חייב וחציו זכאי
עשה מצוה אחת אשריו שהכריע
עצמו לקח זכות עבר עבידה אחת
וכו', הרי מזה דאם היו יחמא אחד
מהם לא על עצמו יצאו רק היו על
הכלל כולו יצא כיון העולם צריך
להשוב כאלו הוא וכל העולם חציו
חייב חציו זכאי.

וכזה י"ל לפרש הפסוק (דניאל ד כד)
והטאך בצדקה פרוק, ע"ד אירא
כ"י"ק (דף צד) דאם גול לרבים אינו
ידע למי ישיב את הגזילה צריך
שיעשה מ"ס צרכי רבים, וכן הוא
בש"ע (תוי"ט ס"י שמי"ו ס"ב). וז"ש
הטאך בצדקה פרוק, כיון דבהא אשר
אשמה הוא גם לאשמת העם
שהכריע בזה היו את כל העולם
הוא בגזילת הרבים מה שהוא חב
לאחרינא, וע"כ צריך שיעשה מ"ס
צדקה לכפר בזה מדה כנגד מדה מה
שהרע ל"ס עד שובו אל ה, וע"כ

בצדקה ירבה לעשות טוב לעמו.
ואפשר הרמז בזה גיב פתגם מהצית
השקל, הלוות נתן כיון שכל אחד
ואחד צריך לדמות בעצמו כאלו
חציו חייב חציו זכאי ובמעשיו
הכריע, וע"כ ה יתנו, ר"ל צריך
לתת צדקה לכפר על נפשו שהמא
נגד קונו וגם לרבות נגד כל העולם

כמה שהכריע במעשיו ללא טוב,
חייש כל העובר על הפקודים, ר"ל
על פקודי חי המצוות אשר צונו
הכוביח, מהצית השקל דייקא, משקל
הקודש, ר"ל כיון דמעשיו הם
שקלים בפלם ומאזני צדק איזהו
מהם יכריע, חייש כי תשא את ראש
בני ישראל ע"ד שאמרו בגמ' (רי"ה
ז) מחצה על מחצה ד אמר נושא,
זהו כי תשא אם יבוא מעשי בני
ישראל מחצה על מחצה, ואח"כ
לפקודים (מלשון חסרון ולא נפק
ממנו איש (במדרש לא מ"ט) יחמא
איזהו מהם, ונתנו איש כפר נפשו
וגו', והבן.

(עצי חיים, מכתבי הר"ה ר' ישראל)

חיים סאמנט ז"ל מקליינוורדאן

מה"ס שמע ישראל

☆

ואלה המשפטים אשר תשים
לפניהם ונראה בהקדם מה דמרגלא
בפומ"י לפרש הכתוב אשרי הגבר
אשר תיסתרו ה ומתורק תלמדנו,
דאיחא במדרש בשעה ששמעו
ישראל פרשת געים נתייראו, א"ל
הקביה הללו לאוה"ע ואח"כ לאכל
ולשתות לעסוק בתורה, כי היו בני
יראים פ יבואו עליהם הנגעים
בפועל, ויגם הקביה דיש ל"ס עצה
להנצל מה ע"י לימוד התורה
שנחשב כאלו נתקיים בפועל,
משא"כ אוה"ע שאן ל"ס סה
התורה, וזשיה אשרי הגבר אשר
תיסתרו ה, וחזר ופרש על איה
יסורין הוא אמר, ומתורק תלמדנו
בזמן שהיסורין אינם באים בפועל
היו רק שיוצא ידי חובת היסורין ע"י
לימוד התורה, ועד"ו יש לפרש ואלה
המשפטים שרומז על ד"ס ועונשין,
אשר תשים לפניהם, כלומר שיוצא
ידי חובת היסורין והמשפטים בלימוד
ולא במעשה. (דברי יוא"ל)

בא ברוך ה'

באותות כבוד ואהבה, נקדם בברכת ברוך הבא, את פני הדרת גאון האי גברא רבא, המאור הגדול לממשלת התורה, מפני רוח חיים בתלמידיו הנאמנים בישיבתנו המעטירה, בתוככי קהילתנו הק' בני ברק המפוארה, צב"י ואתרעי בן ומסר לן אורייתא, יקריה מטיל עליה ביומי ולילותא, יום ולילה יביע אומר, בפלפולים נחמדים דמתה לתמ"ר, נור יופי כליל תפארת, לבית אבותיו עטרת, אוזן קשבת לכל אשר אליו פונה, בעצה ישרה וברוח נבונה, ובפרט אל תלמידיו כבני דואג ומוסר נפשו בכל עת ועונה, בסבר פנים וברוח נאמנה, עומד לנס קהילתו, על ישראל הדרתו, הרבה חכמה והרבה ישיב"ה, הוא הודה והוא זיוה, ענות חן נסוך על פניו, ושמו הטוב בויכוי הרבים הולך לפניו, פרי צדיק עץ חיים כש"ת

הגה"צ פאר מקדושים

רבי חיים צבי מייזליש שליט"א

ראש ישיבת מהר"ט ד' סאטמאר ב"ב - אבדק"ק סאטמאר אלעד יצ"ו

לרגל הופעתו בשערי עירינו וויליאמסבורג יע"א

למען עריכת

הדינער הראשונה ומעמד החזקת היסודות ע"י כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

לטובת מבצר התורה ועמוד ההוראה

כולל "עצי חיים" באה"ק צדקת רבי מאיר בעל הנס

אשר בצילו חוסים קרום למאה אברכים תלמידי חכמים, מרביצי תורה, ומורה הוראה.

יהא בואו לברכה, ויוכה לרומם קרן התורה והיראה אלף פעמים כנה, ובכל אשר יפנה ישכיל בהצלחה, וימשיך בהרבת התורה ברבי והמשכה, ויפיץ מעיינותיו חוצה בלי קצבה והערכה, להשקות צמאי תלמידיו הנאמנים השותים דבריו בהערצה והערכה, ועוד רבות בשנים יפאר וירומם קרן קהילתו כדת וכהלכה, מתוך תענוג ונות והרווחה, עד ביאת מלכא משיחא, אכ"ר.

המקבלים פניו בהדרת כבוד ויקר תלמידיו שומעי לקחו

הנהלת "כולל עצי חיים" באה"ב

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו וגוה מפיקים

בשפתי צדיקים

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם

האמת לפעמים, אך דהאמת הוא "אלין סידורין דגלגולא" והיינו הבורא הכל ותבורא כל תשמות, הוא היודע איך היה בגלגולים הקודמים בין איש לחבירו, ככה יסובב המסבב ומשהיג על פי התורה את עולמו, בחסד ובחמים בצדק ובמשפט אמת, לשפוט בין איש ובין רעהו ובין שורו וחמוחו וכל אשר לו, כפי אשר יורה האלוקים, ויש בזה פתח חוב.

(דברי יחזקאל החדש)

אם כסף תלוה את עמי

סיפר התפץ חיים וז"ל: איש אחד שהיו לו בנים ומתו כולם, בא לפני חכם שיתן לו עצה וסגולה לענין זה, והשיב לו: איני יודע סגולות, אך עצתי שתעשה גמ"ח קבוע בעיר, אולי יתן ה' שבזכות מידת החסד שתתנהג עם אנשים יתחסד השי"ת עמך ויתן לך בנים, האיש שמע לעצתו ועסק הרבה בענין זה, עד שהקים גמ"ח קבוע בעיר, הוא קיבל על עצמו להתעסק בענין זה, עשה פנקס עם תקנות כנהוג, ובתוך התקנות היה כתוב שפעם אחת בשלש שנים בפרשת "אם כסף תלוה" יתאספו וכל ויעשו סעודה שהיה לחיזוק למצוה זו, ככלות שלש שנים נולד לו בן, ולאות משמים שהבן נולד בזכות המצוה אירע יום השמיני למילתו ביום שמקבע מתחילה שהוא יהיה זמן האסיפה...

(שם עולם)

ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו

מסופר מהקדוש האלקי רבי פינחס מקארין זצ"ל שכל תינוק אחד ולא יכול לעצור הדם, ונדחמן פתאום שבא הקדוש האלקי רבי זס"א מאניפאלי זצ"ל ואמר למחר להכין סעודה ולישב לאכול ולשתות, ואמר כי כתיב ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו היינו כאשר ראו בחינת אלקים מדת הדין שולט אזי ויאכלו וישתו ובה ממתקין הדין והנה כי כן היה שבזה היו המתקיימות הדין, ונעצר הדם.

לא תבשל גדי בחלב אמו

ראיתי מעשה שהי' אצל הגאון ר' יהונתן בעל התומים ז"ל, דכשהי' בביה"ח הי' קורא בעיתונים מגידי החדשות כדי שלא להוחר בדברי תורה, ומצא כתוב דכשמבשלים בשר בחלב ומזבלים בהם השדות צומחים הפירות גדולים ופים, ותיכף עלה במחשבתו לפרש בזה מאמה"כ ראשית ביכורי אדמתך תביא ומי' לא תבשל גדי בחלב אמו דלכאורה צ"ב הקשר בין מצוות ביסורים לבשר בחלב, אך להנ"ל א"ש שתביא ממסור הפירות אבל בכל זאת לא תבשל גדי בחלב אמו מי' לבל בהם השדות, ואח"כ הי' לידו מהסס על שנכשל בהרחור דברי תורה בביה"כ והתענה מ' תעניתים.

מעשה שאירע בעיר אשר הרה"ק רבי לוי יצחק מארדטשוב ז"ע בעל "קדושת לוי" היה גר שם, ומעשה שהיה כך הית, איש אחד היה דר שם והיתה לו חנות גדולה וסחורה בשווי לערך נ' אלפי כסף, וכאשר בא לימי הזקנה ומאס מחבלי העולם הזה והיה רוצה לעבוד את ה' בכל מה דאפשר, הלך ומכר את כל סחורתו לאיש אחד אשר דר שם בעירו ותיכף שילם לו את כל הכסף בעד סחורתו, ונשאר ביניהם שהסחורה יקח ממנו בעוד איזה ימים, ולא עשו על זה שום כתב וגם עדים לא היה לו, ואיזה שעות אחר זה מת המוכר ההוא בפתע פתאום במיתה חטופה ר"ל, ומיד כאשר שמע הלוקח הדבר הזה בא לבני המוכר וצעק תנו לי את סחורתי אשר קניתי מאביכם בכסף מלא, אבל הם לא האמינו לווענו כולם פה אחד שקר בימתך והבא עדים על דבריך, אבל חסנים חיפש אחר עדים ולא מצא, והלכו כולם דהיינו הלוקח ההוא עם היתומים אל הה"ק מארדטשוב ז"ע והציעו לפניו את טענותיהם והרב כאשר שמע את דבריהם נתחלחל מאוד כי עפ"י דין תורה אין הלוקח נאמן כנגדם אפילו ע"י שבושה, וגם הוא בעצמו מחויב לטעון ליתומים ובאמת היה ידוע שהלוקח ההוא ואמת אתו, ולא היה הרב הל"ל יכול ליישב את דעתו מה לעשות והיה במבוכה גדולה, וכאשר ישב על הכסא שלו נתמנם על איזה מינותיו והודיעו לו בחלום מן השמים, תדע פשר הדבר כך הוא, באמת שהלוקח נתן מכות להמוכר שמת ואמת הוא טוען, אבל עכ"ז חייב הלוקח ההוא סך הכסף הזה לאבי היתומים, ועל כן נתגלגל הדבר כן כדי שישלם לו בגלגול זה מה שחייב לשלם לו מגלגול הקודם, ועמד משיתו וסיפר הדבר להלוקח ההוא ואמר לו: אמת הדבר שאנתה נתת מעות לאבי היתומים אבל תדע שהמעות ההוא היה רק בדרך פרעון שהיית חייב לו בגלגול הקודם, עד כאן המעשה, ובה יובן דעה"פ ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם, איתא בזוהר הקדוש (משפטים צד). אלין סידורין דגלגולא, עין שם. והוא תמוה לכאורה, הא בפסוק מפרש ואזיל דיני ממונות, אך לפי הנ"ל יובן דבעיני הדין שאחד דן את חבירו לבית דין, ויודע בעצמו שבוודאי הוא זכאי בדין, והתורה מחייבתו, אל קשה לו הלא תורת אמת היא, דרכיה דרכי נועם, כי זהו אמיתיות התורה ונועם דרכיה, כי בוודאי מסתמא היה חייב בגלגול העבר לאיש הדין עמו, ומעת חייבתו התורה לשלמו כדי לצאת ידי חובתו, וחבירו שלוקח עתה המעות במרמה הוא עתיד ליתן את הדין, וכאלה רבים בעניני דינים, וזה יש לומר שרמז הזוהר הק"ל "אלה המשפטים" שהם דיני ממונות, אע"פ שמן הנראה הם נגד

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל בני ברק

מקוה טהרה "שמואל בנימין"

מה מוזב אוהליך יעק"ב

בשם אנשי חברי קהילתינו, נושא בזה ברכותינו ואיחולינו, בברכת מולך טוב, מרחוק מקום וקרוב לב, קדם יודינו ומסובדינו האי גברא יקירא, רודף צדקה וחסד תדירא, בונה ומקים עולמות של תורה לשם ולתפארה, ויעק"ב איש תם וישר אוהלים, שמו הטוב משבחים ומהללים, למען הרמת השיבה גדולה בקרית יואל מרבה פעלים, איש המודות ורב תבונה, תומך נלהב למוסדותינו חקי ברות נדיבה ואמנה,

הרבני הנגיד הנכבד והמפואר

מוה"ר יעקב זיסמאן סופר הי"ד

חבר הנהלת ישיבה גדולה ד'סאטמאר קרית יואל יע"א

לרגל השמחה שבמעונו בהכנסת בנו היקר יניק וחכים מו"מ

כמד יואל גי"ו

לעול תורה ומצוות

רני ושמחי ליעק"ב, על אשר רחש לבו דבר טוב, בעת ביקורו הרם של כ"ק מרן רבינו שליט"א בתוכינו, זכה להחיות נפש צדיק ולנדב את שופון ושכלול המקוה טהרה שע"י קהילתינו, המתנוסס כהיום לתפארת ולשם דבר בעירינו, ועל זאת אנו לו אסירי תודה וברכה, ובהאי זמן שמחה, אנו מביעים לו בשער בת רבים רגשי הודאה והערכה.

וצרופה ברכתינו המרובה, בכל פשוט של הודאה וחיבה, שיזכה לריות ממנו ומכף יוציא תענוג ונתת, מתוך אשר ועושר והרחבת הידעת, וימשוך לעמוד ליומן מוסדותינו הקדושה, ויתברך בכל ברכאן דנפישא.

החותמים למען שמו באבהו בהוקרה ובהערכה

הנהלת הקהילה

בשם כל הקהל הקודש פה בני ברק יצ"ו

Tiferet Grafik

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרה משוקדים

פרפראות להכמה

בדין עכ"ל וז"ש וכי יזוד איש וכי דאע"פ שתדעו שעשה בודון ובערמה, מ"מ אל תמהרי לדנו למיתה אלא מע"ס מובח"י כלומר ממה שעם מובחי דהינו שצויתי לעשות כבש למזבחי ולא יעלו במעלות לעשות פסיעות גסות מזה תלמדו שלא לעשות ג"כ פסיעות גסות בדניו אלא אחרי שתדקדקו היטב בדניו או תקדו למות. (אפריון)

☆☆☆

ועבדתם את ה' אלוקים וכו' והסירותי מחלה מקרבך לא תהי' משכלה ועקרה את מספר ימך אמלא. ונל"פ עפי"מ דאיתא בגמ' בשעה שקיבל ר"א עליו יסורים לא ה' אשה מפלת נפלים ולא שכיב אע"פ בלא זמניה ולפי"ז קשה כיון דהפסוק מבטח שלא תיהי' משכלה דהינו מפלת נפלים וגם את מספר ימך אמלא דהינו שלא ימות איש בלא זמניה הרי א"א להסיר ב' דברים אלו כי אם ע"י יסורים של הצדיק כמבואר בגמ' הג"ל ואיך קאמר הפסוק והסירותי מחלה מקרבך אך זה אינו דכל הטעם שהי' לר"א יסורים מחמת עונות הדור וזש"כ ועבדתם את ה"א ויהיו כל העולם צדיקים או הסירותי מחלה מקרבך שלא יצטרכו הצדיקים לקבל עליהם יסורים ואע"פ"כ לא תהי' משכלה וכו' ואת מספר ימך אמלא אפי' בלא יסורים. (עיר דוד)

☆☆☆

מכה איש ומת מות יומת. וראה דאיתא (סנהדרין ע"ח). טריפה שהרג שלא בפני ב"ד ובאו עדים והעידו עליו שהרג פטור משום שזה עדות שאי אתה יכול להזימה כי אין אתה יכול לקיים בעדים כאשר זמם משום שהם רצו להרוג טריפה שהוא גברא קטילא (אדם מת) זה דווקא בדניו אדם אבל בדניו שמים כן חייב ויש לו עונש וזה שאמר הכתוב "מכה איש ומת" היינו המכה היה מת הינו טריפה הגם שהוא פטור בב"ד בדניו אדם אבל אל תחשוב שינצל מעונש אלא "מות יומת" הוא יקבל עונשו לעולם הבא. (משכנות יעקב)

☆☆☆

וכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור. "בור" ראשון מלא עם האותו' כי יכרה איש "בר" חסר בלי האותו' בא לרמוז על מה שאמרו חז"ל (ב"ק ג"א.) שרק אם הבור היה עמוק עשרה טפחים ונפל שם שור או חמור או חייב לשלם תנוק "כי יפתח איש בור" שהיה מכוסה וגלהו "וכי יכרה איש בר לרבות כורה אחר כורה שהוא חייב הינו אם הראשון חפר תשעה טפחים והשני חפר עוד טפח והשלימו לעשרה או הראשון פטור והשני חייב, לכן כתיב כי יפתח איש "בור" מלא שאם הבור היה עמוק עשרה (מלא) אז הפותח חייב אבל כי יכרה איש "בר" חסר אצל הכורה יכול להיות מצב שיהיה חייב אפי' שכרה בור חסר אפי' רק טפח אחד הינו כורה אחר כורה. (תגר"א)

ויצאה אשתו עמו. ופרש"י מגיד הכתוב שהקונה עבד עברי חייב במונות אשתו ובניו, ולכאורה קשה מדוע כאן אמר הכתוב רק "ויצאה אשתו עמו" ולא הזכיר הכתוב בנים, ואילו בפר' בהר כתיב "ויצא מעמך הוא ובניו עמו", וי"ל עפי"מ שאמרו חז"ל (קדושין כ"ב.) אמר ר' שמעון אם הוא נמכר בניו מי נמכרין אלא למלמד שרבו חייב במונות בניו, אבל זה ברור שרבו אינו מחויב לתת להם מונות יותר מאביהם, והנה קי"ל (שו"ע אע"ז ע"א) שהאב חייב לפרנס את בניו עד שיגיעו לשש שנים ולא יותר א"כ גם האדון אינו חייב יותר מזה, ומעתה יובן שפיר דבפרשתן הכתוב מדבר בעבד עברי שיוצא בשש שנים א"כ הבנים שהיו עמו בשעה שנמכר הם עכשיו כבר בני יותר משש והאדון כבר הפסוק לתת להם מונות לפני יציאת אביהם העבד לחרות אבל לאשתו על העבד חייב באדון לפרנס עד שעת היציאה ממש לפיכך כתיב רק "אשתו" משום שבניו כבר יצאו לפני כן, אבל שם מדבר הכתוב ביובל שחל לפני שנמלאו שש שנות עבודת העבד א"כ יכול להיות שבניו הם עדיין לפני גיל שש והאדון חייב לפרנס אותם עד יציאת העבד לחרות לכן אמר הכתוב "הוא ובניו". (חתם סופר)

☆☆☆

ורצע אדוניו את אזנו במרצע. פרש"י הימנית או אינו אלא השמאלית נאמר כאן אזן ונאמר להלן במצורע אוזן מה להלן הימנית דכתיב "תנוך אונת הימנית" אף כאן הימנית ומה ראה אוזן להירצע וכו', וקשה גם בלי הגו"ש היה לו להקשות מה ראה אוזן להירצע, אכן י"ל דדגה אחז"ל (תנחומא תצ"ב) באדם יש רמ"ח איברים וכנגדם יש רמ"ח מצות עשה ויש באדם שס"ה גידין וכנגדם שס"ה מצות לא תעשה וכל אבר יש לו אחיזה במצוה אחת כגון יד יש לו אחיזה במצות תפילין וכו', ולפי"ז אתי שפיר דבלי זה לא היה קשה לרש"י מה ראה אוזן להירצע שהינו יכולים לומר שהאוזן יש לו אחיזה במצוה זו לפיכך נרצע אבל עכשיו שאמר הגזירה שזה ממצורע אם כן יש לאוזן כבר אחיזה במצות מצורע ואי אפשר שיהיה לאבר אחד אחיזה בשתי מצות לכן היה קשה לו לרש"י "מה ראה אוזן להירצע" דווקא אחרי הגזירה שזה ממצורע. (מדרש יונתן)

☆☆☆

וכי יזוד איש על רעהו להרגו בערמה מעם מובחי תקחנו למות. ונל"פ עפי"מ דאיתא במדרש בפרשתן מה כתיב למעלה מן הענין ולא תעלה במעלות על מובחי וכתיב ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם וכי מה ענין זה אצל זה אלא אמר ר' אבינא כשם שהזוהר הקב"ה את הכתבים שלא יהיו פוסעים פסיעות גסות על גבי המזבח אלא יהיו מהלכים עקב בצד גודל, כך הזוהר הקב"ה את הדינים שלא יפסיעו פסיעות גסות בדין, ופי' ביפ"ת שלא יהיה לחתוך את הדין בלתי דקדוק רק אלא יהיו מתונים

סל מלא ברכות

באותות הוקרה וחיבה, נברך ברכת מזל טוב בברכה מרובה, קדם מעלת כבוד ידידינו האי גברא יקירא, עומד הכן לימינינו בהתמסרות נפלאה תדירא, עושה ומעשה בגוף ובמזון לטובת מוסדותינו המפוארה,

מוה"ר עמרם כהן הי"ד

ברכה קובעת לעצמה נוות ביתו רעייתו החשובה רבת פעלים מרת כהן שתחי' אשר יהללו בשערים מעשיה הכבירים והברוכים לנהל את ה"פרויקט פאראיין" בקרית יואל וידה נטויה לעמוד בעזרת מוסדותינו הק' במסירות רבה ונאמנה עד אין לשער

לרגל אירוסי בתם הכלה המהוללה שתחי' למוזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת
עב"ג הבה"ח המו"מ בתוי"ש כמור ישעני' וויינבערגער ני"ו

בן ידידינו הרבני הנכבד והנעלה, מחשובי תומכי מוסדותינו

מוה"ר שמואל לייבוש וויינבערגער הי"ו

יה"ר שיזכו לרוות רב נחת דקדושה, במידה וגדושה, זכות מעשיהם למען הכלל, תלווה אותם על כל צעד ושעל, וכט"ס.

המברכים במזמור לתודה

הנהלת המוסדות

תרננה שפתי כי אזמרה לך

באותות ידידות וחיבה, אשר בזה ברכה מרובה, לידידי וחביירי היקר והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה, נודע לשם ולתהילה, תוך נדיבי עם סגולה, ביתו פתוח לרווחה לכל דורש ומבקש, לבו ערוחם לכל דבר קודש, רודף צדקה וחסד לפרט ולכלל, חביב ונערץ בפי כל,

מוה"ר בן ציון ראזמאן הי"ו

אב"י בבארא-פארק יצ"ו

לרגל שמחתו בנישואי בתו החשובה תחי'

וזאת הברכה, שגורה וערוכה, יה"ר שי זכה לרב ברכות ושובע שמחות, ומכל י"ח ירווה תענוג ונחת, תורה וגדולה במקום אחת, ובשכר מעשיו הטובים יזכה לאושר ועושר מתוך הרחבת הדעת.

כ"ג יב"ז מוקיבו השנה בשנת ה'תשנ"ג מוקיבו מקום וקירוב א'ב

ברוך משה פינקלשטיין

קרית יואל - בני ברק י"ג

תולדותיהם של צדיקים ומעשייהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקיא

מרן הגה"ק רבי חנני' יו"ט ליפא בן מרן הגה"ק רבי יקותיאל יודא זי"ע טייטלבוים

בעל "קדושת יום טוב" יומא דהילולא כ"ט שבט (תרס"ד)

בשב"ק זו יחל יומא דהילולא של מרן הק' בעל קדושת זם טוב זי"ע וידוע היא הדבר שאם מי הי' מן הקדושת יו"ט עמוד עבודה בכל דרכי עבודת הברא, הי' פנימה הי' לו עבודה הנשגבה בקדושת השבת והי' לו התגשה נפלאה בקדושתה, כעדותו של הגה"צ ר' שלמה זלמן עדינרייך זצלה"ה משאמרו בעמודים לחם שלמה, בהספידו את מרן הקדושי"ט (והיא לו נדפסו בהספדו אבן שלמה פ' ברכה) אמר בשם קי"ז הקול ארי זצ"ל שאמר: כמדומה לי כי לפאלע לא טעם טעם הטא מימוז וכו', ומפיו הקדוש לא ז שבת קדושת שבת באהבה חבוקה ודבוקה, עכ"ל, וסיפר מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל ששמע ממנו רבינו בעל דברי יוא"ל ז"ל שכתב ז של השתקקות וכלות הנפש לקדושת השבת שאה אצל אביו הק' לא ראה דוגמתו אצל שם צדיק במיו שחי אצלם, ואף אצל חמוזי תה"ק מפלאטש זי"ע לא ראה כזאת ע"כ אמרנו דבר בעתו מה טוב לכתוב מעט ענינים מקדושת השבת שלו.

והי' ביום השישי והכינו

מובא בספר הק' נועם אלימלך פ' בשלח עה"פ והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו וז"ל: להיות שכל מי שעובד עבודתו לשמים, וכוונתו לטוב כל ימי השבוע בכל מה שעוסק או לומד, או בהיר הוא בשחקים, ביום בא יום השישי נתלה בקרבו אז הבהירות של יום השבת הבא, אף שלא עשה עדיין הכנת יום, רק המעשה של ימי החול ברכו וקדשו ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו להרגיש את יום השבת קודש מיד בהתקרבו ביום השישי בבוקר, ונמצא זה הדבר סימן טוב על ימי החול ההוא אם היו בקדושה ואם היתה עשייתו נוח לשמים ונוח לבריות כשבא בוקר יום השישי מרגיש קדושת שבת טרם בואו, עכ"ל יעי"ש, בבחינה זו ממש הי' מרן הקדושת יו"ט, שלבו הי' כל כך בוער לקדושת השבת, וסיפר רביה"ק זי"ע שאחרי שהגיע חצות היום בערב שב"ק הי' שואל בכל שעה ושעה אם כבר הגיע הזמן של שב"ק, כי לבבו הטהור הי' משתוקק ומתגעגע תמיד לקדושת השבת.

וראיתם על האבנים

מרן רבינו ז"ל כותב בספרו ברך משה (פיקודל גמיעה) וז"ל: אכן הן מודעת זאת כי לא הרי עבודת הצדיקים בימות החול כהרי עבודתם ביום השבת קודש, וכלשונן הקדוש של הסידורו של שבת (שרשא ע"ג) בעינינו ראינו גודל קדושת השבת על איש החכם והצדיק, אשר גודל אור הקדושה בוער בלבו כרשפי אש, ומים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה התקועה בלבו, ומשתוקקת ומתלהב לעבודתה הי' כל הלילה וכל היום של שבת קודש ובאהבתו שוגה, ונראה לכל כי כמעט נכסף בכלות נפשו לאלקים מגודל הבערת אש האהבה הבער בלבו, ותיכף אחר

הטבילה בערב שבת, ניכר עליו התנוצצות קדושת שבת המאיר על פניו, וזו הדרת אורו מבהיק עד שיראים לגשת אליו, עכ"ל, ושמעתי ממרן דודי זלה"ה כי ככל החיון הזה ראו אצל קי"ז מרן הקדושת יו"ט זי"ע אשר הי' בוער כאש בקדושת השבת, והוא מרגלא בפומיה, כי כאשר יוצאים מן הטבילה בערב שבת רואים שגם האבנים מזהירים מקדושת השבת, עכ"ל.

פ"א בס"ג בא' משבתות השובבי"ם בסאטמאר, הזכיר רביה"ק זי"ע ענין זה ובכה אין הפוגות באומר, אבי ז"ל הי' אומר דברים דג"ל לדבר פשוט שרואים כן בחוש, כי חשב שכולנו באותה מדריגה, שרואים ומרגישים את קדושת השבת כמוהו, סיפר רביה"ק זי"ע שפ"א ראה הקדושת יו"ט שעושים מלאכה בשבת שבנו בית חדש, התחיל לצעוק הנה על האבנים ניכר קדושת שבת ובאותם אבנים מחללים את קדושת השבת, ולא מצא מרגוע לנפשו, ועוד סיפר רביה"ק זי"ע שאביו הקדושת יו"ט לא נסע אף פעם לשבות בעיר ניערעדאג, אף שהיו שם הרבה חסידי סיגוט שהסתופפו בצלו והפצירו בו שיבוא לשבות אצלם, ואמר טעמו מחמת שהימא דשוקא (מא"ק ט"א) בניערעדאג הי' ביום שבת קודש, תגרם ע"י זה חילול שבת גדול בעיר, ולא הי' יכול לסבול חילול שבת כזה, ואמר שהאבנים מתרעמים וצועקים על שמחללים שם את השבת.

יו קשה פחד מפניו

סיפר רביה"ק זי"ע שפ"א בפורים שחל להיות בערב שב"ק, ששה הקדושת יו"ט כדרכו יין לבסומי עד דלא ידע, והי' יושב על כסאו ומראהו נורא, ונבהלו החסידים העומדים שם, כי

ממה שמשגי בימות החול, וכדאיתא בכתבי האר"י ז"ל (פ"י ע"ן ח"ט שער הטהרה הלכות) שבת גימטריא כן דעה חכמה לנפשך (משל ס' יד), כי בו נשפע השפעת החכמה ביתר שאת, ובכך ראוי להגביר חילולים לתורה ולתעודה ביום השבת ולהזהר שלא לבטל אפילו רגע קלה, ומרגלא בפומיה דק"ו הקדושת יו"ט ז"ע כי אדם הישראלי מצווה ועומד להיות שומר שבת, ושומר אסור להסיח דעתו משמירתו אפילו רגע אחד, ואמנם כן היתה מנהגו של ק"ו ז"ל לה"ה שלא הי' ישן כלל בכל יום השבת, אלא הי' יושב ועוסק בתורה כל היום וכל הלילה, (ס"ד משה פ' סר ע"ב רח).

באורים כבדו

מ"ן הקדושת יו"ט החמיר מאד מלהשתמש באור העלעקטערי בשב"ק, לפי שהעכו"ם עובדים בכל השבת להמציא כח העלעקטערי לכל התושבים, ובתוכם לבני ישראל שגם הם משלמים בעבור העבודה ונעשה גם בשבילם, ואסור לדנות ממנו כמבואר בס"י רע"ו, עי"ן בס' קצה המטה על מטה אפרים ס"י תרי"ט, ועי"ן בתשורת ש"י ס"י תקע"ז באריכות, וסיפר רביה"ק ז"ע שבגלל זה הי' נמנע אביו מלהשתמש בביתו בעלעקטעריק גם בימות החול, כדי שאור של חול לא יהי' יותר מאור של שב"ק, ע"כ השתמש גם בחול ב"נאפט לאמפ".

(רביה"ק ז"ע גם סג כמגד אבתי, אבל פארה"ב גילה דעתו שפ"י הלכה א"ן להחמיר בזה, אבל בחדרו התמיד) שבעת כל הבח העלעקטערי ס"ב מ"ן פה ימים לפי שמשמשין בו, ומצא שא"ן משתמשין בשבת ע"י עבודת העשית בשבת ועד אמר שבהרה עיזת בארחה השתמש רוב העכ"ם בעלעקטעריק בשבת בימצא סכפי הצורך ממתן דלתם, וממלא רובא דרחבא של העלעקטעריק בשבת הי' בשביל ישראל, משאי"כ פארה"ב שרובם גם הם אבל בא"י שם חסם העלעקטעריק בא ע"י פעלים יהודים המחלים שבת ר"ל בפחסיא אעפי שמכניסם מלפני השבת מ"ג גם ביום השבת צריכין לעבוד כדי לתקן קלקלם השפחים תמיד, הי' דעתו להלכה שאסור ליתות שם מ"ן העלעקטעריק בשבת קודש ובע"ז לתקן קבע לתשמיש הקדוה אשר יס' על טהרת הקדש בבני-בית ובירושלם הי' שולח סכמ סוף לא"י שקע גענעראטער מויד לבהמ"ה ובמס' חסם הי' בתמרדסם שלנו מותביחוסם אשר הארו על יד גענעראטער.

דבר אל בני' אך את שבתותי תשמורי

הרבה לחזר ולשנן בדרשותיו החוצבים להבות אש בכל המקומות שדרש לעורר על עיני שמירת שב"ק, ושלא להקל בחשש חילול שבת גם ע"י עכו"ם, עי"ן בספר אלף כתב ח"ב מהג"צ ר' יצחק ווייס ז"ל אבד"ק ווערבוני בהספדו עליו ז"ל: וכמה פושעים ישראלים שהחזירם בתשובה שלימה, וכמה מאות שפעל לשמור שבת כהלכתו, - והמליץ עליו - תני חנני חייב אדם למשמש בבגדיו ערב שבת עם חשיכה הלכתא רבתא לשבתא (שבת יב.), באותו זמן הי' נפרץ מאוד לצחצח המנעלים בשבת ע"י עכו"ם, והקדושת יו"ט לחם נגד פירצה זו בכל תוקף, וכן כשדיבר עם תלמידיו ביחידות הזהירם על קדושת השבת, פ"א נכנס אצלו חסיד עם "קוויטל", וראה

עוד מעט וזמן כניסת השבת מתקרב ובא, ורובם יושב ודומם כמעט בלי הכרה, אמנם סמוך לכניסת השבת הכה הקדושת יו"ט בידו על השלחן וצווח "שבת", וקם מן השולחן כאחד האדם ובין רגע נתהפך לאיש אחר, והלך למקוה וירד וטבל, ואף שהי' שם כעשרים מדריגות לירד לבור הטבילה ירד לבדו מבלי משמש, ועבד את עבודת השבת כאילו לא הי' דבר, וראו או הכל בחוש כי הוא פושט צורה ולובש צורה מרגע לרגע, וכידוע דבראשית נותריקון ירא-שבת (כמ"ש בתיק"י) ויין קשה פחד מפניו, ומאימת קדושת השבת פניו מעליו.

ממהרים לבא

ידוע שהקדושת יו"ט הי' ממהר בערב שבת קודש לפרוש ממלאכה הרבה לפני הזמן, בערך השעה שהגיע זמן כניסת השבת בארץ ישראל, וכבר או הדלוק לכבוד שב"ק אותן הנרות שהי' מ"ד לוק בעצמו בחדרו, (עי"ן בספר "שלח תח"ד" להד"ק מקאמארא לה"ה ס' וס"א ס"ב ז"ל משה הקדושם הידיקס, וכימס הקדומס הי' זה מגד כל חכמי ישאל, להקדק בזמן שקעת החמה של א"י לכל לעשת מלאכה קטנה או גדולה, וכן מן הראוי לכל מי שראת הי' נועת מלבבו ברגע קדושת שבת, ותנוד בה לא דאה פני גיתם וכך משה העני מה מעד עד הים הזה עכ"ל, עי"ן בספר "ברכי יוסף" רש"י ס' רמ"ב שזמן שבת בשמים הא סמן אשר הוא שבת בירושלם ע"ש).

המאחרים לצאת

גם אחרי סעודת שלישית הכירו עליו גודל צערו על יציאת יום השבת קודש, ושהוא מוכרח להפרד מקדושת השבת, והי' מאריך הרבה עד אחר צאת השבת קודש בתוספות שבת, עד צאת השבת בארץ ישראל, וז"ל בספר "כבוד שבת" (מהג"צ ר' יצחק מאד ובה"ן ז"ל דמי"ן דיק דראמזיעשט): ואלה אוכרה מאד מו"ר הגאון ה"צ בעל קדושת יו"ט ז"ל לה"ה שהי' מאריך מאוד בתוספות שבת, ואמר ברשפי שלהבת זקוקין תורא, כי בארץ ישראל עוד שבת, כי שם היום יותר ארוך, ואיך אוכל לעשות מלאכה, דאפי' לעי"ן תפלה מציעוהתפללו דרך ארצם, עכ"ל.

סיפר הר"ג רבי שלום קליין שליט"א ששמע מהר"ח ר' מרדכי האפמאן ז"ל תלמיד הקדושת יו"ט, שפעם אחת הגיע לעיר סיגעט בעש"ק אחה"צ ונכנס להקדושת יו"ט לקבל שלום, וישב הקדושת יו"ט על גזוורת ביתו ועבר הסדרה שנים מקרא ואחד תרגום, והמתין עד שיגמור, כשגמר אמר הקדושת יו"ט: הלואי שהי' לי שבת אחת ארוכה שהלילה הי' כלילי טבת הארוכות, והיום הי' כיומי הארוכות של יומי תמוז.

שומר שבת

אמנם יסוד ועיקר גדול בקדושת השבת הוא עסק התורה, כמו שאמרו חז"ל (יחזלמי שבת פ"טו ד"ג) לא ניתנו שבתות אלא לעסוק בהן בדברי תורה, ומעלת לימוד התורה ביום השבת גדולה פי כמה מלימוד התורה בימות החול, ובשעה קלה ביום שבת יוכל האדם לרכוש ולהשיג חכמת התורה הרבה יותר

את משמשו להתרות בו שישגור את תותו תיכף ומיד, הלה לא נתבהל לדברי השליח וזרקו מצותו, הקדושת יו"ט שלח שנית בהתראה חמורה שישגור תותו, ואם הלה יעמוד בעקשותו אוי יאמר לו בשמו, שמי שפתח את התות היום לא יפתח אותו עוד, השליח עשה שליחותו, אמנם הלה התחצף בעות ולא רצה לשמוע בקולו, ורמס השבת בחילול נורא וש"ש נתחלל באופן מבהיל ל"ע, לא עברו כמה שעות והאפטיקע"ר נפל בחלשות, וכאשר ראו שהמצב בכי רע, רצו בני משפחתו להקדושת יו"ט ובקשו שימחול להם, אמנם הקדושת יו"ט ענה "וואס זאל איך אים טאן, איך האב דאך אים געבעטן", ואביו של האפטיקע"ר גם הוא בא לבקש עבורו, ואמר שיש לו בנים ובנות וצריך להכניסם לחופה, אמר לו הקדושת יו"ט "דו זאלסט זיי פירן אונטער די חופה", איננו יכול לעשות לו דבר, כי התריתי בו, ובאמצע השבוע שבק חיים לכל חי, ותהום כל העיר.

שבת היא מלועז

בספר מתן שבת להרה"ג ר' נפתלי הירצקא אמסל ז"ל כותב שהקדושת יו"ט ז"ל הי' נוהג לומר להבאים אליו עם בקשות, "איר זאלט קומען צו מיר אויף שבת", ומציין שם למה שכתב בספדה"ק אוהב ישראל פ' תשא, שזכות הצדיקים ששומרין את השבת כהלכתה על צד היותר טוב, יהי' גוון והציל על שארית ישראל מכל רע ופגע. ובספדה"ק עבודת ישראל פ' משפטים כתב, שהצדיק הגדול המכין את עצמו בקדושתו כל הימים של ימות השבוע על קדושת וכבוד שבת קודש, מזמין עמו הגלויים אליו ופחותי ערך אשר אין לאל ידם להכין את עצמם כראוי, עם כל זה הם נכללים עם קדושת הצדיק.

הקדושת יו"ט שחסיד זה נתברך בהרבה בנות, העיר לו הקדושת יו"ט ואמר שישגיח על בנותיו ויהירם שלא יסרקו שערות ראשם בשבת קודש, גם ספרו הק' מלא מדברי התעוררות של שמירת שב"ק, ועל לימוד בשב"ק וכדו', (עי בקהשת יו"ט פמטת פ"ה, פראוועד).

ושמרו בני ישראל את השבת

והכן דבריו עשתה פירות, ובעיר סיגוט היתה ניכרת קדושת השבת בחוצות וברחובות, עד שגם במקום תיית מסילות הברזל, לא הי' אף אחד עולה ויורד על הבאה"ן בעצם יום השבת, והערל מנהיג הבאה"ן כשהי' מגיע לסיגעט, במקום להזכיר שם העיר סיגעט כנהוג בכל עיר ועיר שהבאה"ן מגיע לשם, הי' מכרין בצחוק "שבת", ודבר זה בא לידי ביטוי בהתפעלות עצומה במכתבי עת שבימים ההם, בסיגעט הי' "המארק טאג" ביום ו' עש"ק, והי' הקדושת יו"ט דורש ותובע מהיהודים שישגרו את התניות בעוד מועד, שלא יבואו לידי חילול שבת, פ"א הודיעו להקדושת יו"ט שמאן דהו עדיין תותו פתוח סמוך לזמן כניסת השבת, הלך הקדושת יו"ט למחות בו, ונתלוו אתו כמה בחורים, הלה כאשר נודע לו שהרב דמתא בא, סגר תותו וברח לביתו, הלך אחריו לביתו, והי' שם גדר נמוך שסגר השער, אמר הקדושת יו"ט להבחורים גם אני הייתי פעם בחור, ואוכל לזחול ולעבור את הגדר, ועורו לו הבחורים ועלה ועבר את הגדר ונכנס לביתו, ונוף בו הקדושת יו"ט, ומני אוסגר הלה את תותו בעוד מועד.

מחללי' מות יומת

פ"א בשבת בבוקר נתודע להקדושת יו"ט שהאפטיקע"ר בעיר סיגעט, פתח חנותו בעצם יום השבת, ושלח הקדושת יו"ט

1 קהילות אפטיילונגען 2 מודעות וחדשות
 3 הוק-אפ"ס 4 דברות קודש 5 מסיכות
 6 שיעורים ודרשות 7 חק וחור' 8 מערכת

קול סאטמאר

שיעורי תורה • מסיכות
דברות קודש • מודעות ועוד

718-305-6942   212-444-9899

צו ספאנטערן \ אדווערטייזן רופט:
718.554.7549

718-305-6942 • 212-444-9899

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתינו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים זכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו חק, ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאיו ע"ד המסורה לנו מרבנותה"ק על טהרת הקודש

פר' משפטים

מו"ה שלום לוי יצחק ווייסמאן הי"ו
וויליאמסבורג

המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברוין שליט"א

מו"ה משה מענדל שלעזינגער הי"ו
וויליאמסבורג

המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

מו"ה יואל לעבאוויטש הי"ו
וויליאמסבורג

המלמד: הר"ר אהרן וויסהויז שליט"א

מו"ה אהרן נתתי מער מעלשטיין הי"ו
קריית יואל

המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מו"ה יחזקאל לאקס הי"ו
קריית יואל

המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מו"ה יואל פריעדמאן הי"ו
מאנסי

המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

מו"ה יעקב הערש פערל הי"ו
קריית יואל

המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מו"ה שלמה פארגעס הי"ו
וויליאמסבורג

המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה הזוהר, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהו". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפיו צדיקי וקדושי עליון,
בגודל קדושת הימים הבעל י"ט וסגולתו

ד' פרשיות - שבת שקלים - עניני מהצית השקל

חודש אדר מורה על התקופות והבטיחות עליו יתברך על הישועה ובטיחות הנה נמשך מקדושת שבת זו שקורין בו פר' שקלים ומברכין בו חודש אדר. (תורת אמת)

התעוררות השקלים באדר שהוא כמו אלול שנתקן לתשובה מאימת הדין כן אדר מתוך אהבה שימי ניסן ממשמשין ובאין שהוא התחדשות שנתן לבני ישראל שבחר השי"ת בנו להיות עמו וחלקו. (שפת אמת)

לכן גם עתה בזמן הגלות שאין לנו המצוה הזאת התקנה לזה נתינת הצדקה יותר מכדי יכולתו כמ"ש וחצי את כספו וגם את המת יחצון אם מנדבת לבו נתן צדקה אף בחציו עשרו אזי גם את המת יחצון להציל ממות נפשו ויוכה לחיים ארוכים. (תפארת שלמה)

שקל בא"ת ב"ש גמטריא כ"ו ומחצית מכ"ו עולה אחד וזהו העשיר לא ירבה והדל לא ימעט שהכל חייבים ליחדו וכן עשיר במ"ק אחד שאין לך עושר גדול מהמיחד ה' הד"ל במ"ק עולה י"ב ועם הכולל י"ג דהוא אחד. (שפתי כהן)

זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל וגו' כלומר ב"י יתנו זאת על לבם בעת עוברו על הפקודים פקודי ה' אם יקרה לו לקיים מצוה אחת ממצות ה' או ח"ו כשיתאווה לעבור איזה עבירה במל"ת וכל העולם כולו עומדים במ"ה שהוא חציו חייב וחציו זכאי והמשקל עומד בשובה שלא בהכרעה לנטות צד לכאן או לכאן וההכרעה עתה בידו הוא כשקיים אחת ממצות ה' יכריע המשקל וכל העולם יתקיים ע"י או להיפך ח"ו. (באר מים חיים)

עוד טעם הנה ידוע שהנפש הבאה לעוה"ז מהעולם העליון עכ"ז שורש נשאר שם במקורה כי רוחניות אינו נעתק ממקום למקום רק מתרבה וחלק הנפש אשר בשמים ממעל מאיר לחלק הנפש אשר בגוף האדם מתחת והחלק אשר בארץ מחויב להשתקק למקור אשר בשמים ע"כ הנפש נקרא ב' חצאי נפשות. (בני יששכר)

כי באדם יש כח החומרי כליל מעשרה כוחות וכנגדן בנפש כלול מעשרה כוחות רוחנים ולוה אמר עשרים גרה השקל ר"ל כל האדם כלול מעשרים כוחות כנ"ל חציו לה' וחציו לכם ולכונה זו בא הצויו לתת מחצית השקל לרמוז שיתקן האדם החלק החומרי אשר בו למען יהי' כלו קודש לה' והא בהא תלי'. (בעל עקידה)

אמר הרה"ק ר' פנחס מקוריץ זי"ע: איך וואלט געהרין עס ואל קומען דיע ארבע פרשיות איך ואל זיך זעהן מיט דעם אייבערשטען. (פאר לישרים)

ענין הד' פרשיות שבזמנים אלו פרשיות לשון הפרשה להפריש עצמו מכל רע להיות משכן להשי"ת. (ברכת דוד)

בקריאת פרשיות אלו עושין ישראל קדושים כאילו עושין בפועל ממש בכל העולמות. (ליקוטי תורה)

שני הפרשיות שקלים וזכור קורין קודם פורים שהוא תיקון הנפש מפגם העבר והתגברות על המונע ובפורים נגמר הישועה בפועל להיות נתקן כל העבר ולהתהפך הכל לטובה ובוה אנו נעשים מוכנים לקבל הטהרה מחדש ועל זה קורין אחר פורים פר' פרה וחדש. (תורת אמת)

בכל מועד ניתן הימים הקודמים להכנה ושואלין ודורשין שלשים יום קודם וכל ענין הפרשיות שקורין קודם פסח הכל הוא הכנה לקבל קדושת חג המצות. (בית אהרן)

בכח סגולת הד' פרשיות יעוררו ה' לטהר נגעיו לבנו מכל הד' יסודות שקלים מרמוזו מטבע של אש הראה לו לבטל כח היצה"ר מיסוד אש שהוא הגאווה והכבוד ופ' זכור נגד יסוד המים שעמלק הוא הגורם לכל התאוות וכן מהמים נצמח כל התאות פרה הוא איפר פרה החודש הוא כנגד רוח כד"אורוח חדשה אתן בקרבכם. (ישמח ישראל)

בזמן הזה שאין לנו בית המקדש ואין אנו נותנין שקלינו לכפר בעדינו עם כל זה הונשלמה פרים שפתינו וכשאנו קורין הפרשה הזו נעשה ונתקן הכוונת הנ"ל. (אוהב ישראל)

בפרשת שקלים יש תיקון על פגם הברית שקלים הוא לשון ששוקלים עוונות של אדם וגם מלשון שיקול הדעת ויסוד עולה עד הדעת וד"ל. (שארית ישראל)

לכן נקרא שבת שקלים ע"ש המשקל היינו שישקול מעשיו והיו ממארי דחושבנא בכ"י וממילא יושפע עלינו שפע שקלים מזהב וכסף נחושת. (דעת משה)

שבת שקלים מסוגל הוא להרבה דברים ובמיוחד מסוגל להמשיך פרנסה. (עטרת ישועה)

ישיבת מהרי"ט

דרבינו זואל מסאטמאר

קרית זאל בני ברק
נתיסדה ע"י בני רבינו והוה"ט זע"א - בנשואת כ"ק מרן הגוה"ס שליט"א
בי"אאת ב"ר"טו ה"ר"ע י"א י"ב ז"ל שליט"א

מזמור לתודה

מריחוק מקום וקרוב ליבאה, נשגר בזה ברכת הודאה, אל כבוד ידידינו וחברינו היקר והנעלה,
חיי"ם שיש בו כל מידה ומעלה, מנח"ם משיב נפש, לבו ער וחם לכל דבר קודש,
האבר"ך כמשמעו וכמדרשו, תורה ויר"ש היא רכושו,

הר"ר חיים מנחם ראזינגער הי"ו

אב"י בווליאמסבורג יע"א - מו"צ אי ישי בתניו הק' פה בני ברק

**על אשר הואיל בטוב לבנו לתרום סכום הגון ונכבד
להוצאות השב"ק ששהינו כל תלמידי הישיבה באת"ק מירון בשבת שירה העעל"ט**

זכות השבת וזכותא דרשב"י יגן בעדו להתברך בהני תלת מילי מעליא, די במזלא תליא,
בני חיי ומזוני רוחי וסייעתא דשמיא, וכט"ס

המברכים ברגשי הודאה

רבנן ותלמידיהון

הנהלת הישיבה

ע"ץ חיים"ם היא למחזיקים בה

ברגשי הודאה והערבה, נשגר בזה כוס של דב"ה, בברכת מו"ט בשיר ושבהה, קדם ידידינו היקר והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה,
עושה ומעשה צדקה וחסד, תומך נלהב לכוללנו הק' בכל עת תמיד,

הרבני הנגיד הנכבד והמפואר

מוה"ד בן ציון ראזמאן הי"ו

אב"י בבאר א-פארק יע"א

להגל שימחתו בנישואי בתו המהוללה שתחי'
בסימן טוב במול טוב ובשעה טובה ומנוצלת

הברכה אחת היא לכבודאביו ידידינו הנכבד והנעלה הרה"ח ר' שמואל צבי ראזמאן הי"ו אב"י בויליאמסבורג יע"א

יה"ר שתוכו לראות ולרדת רב תענוגונחת מוהם ומכל יוצאי הלציהם,
ותוכו להמשיך במעשי צדקה וחסד לאורך כל ימיו חייכם, ואלקא דמאיר יענכם, להניח ברכה אל תוך בתיכם

המברכים ביקרא דאורייתא

הנהלת הכולל

קול התאחדותינו ש"ע התאחדות האברכים דיסאטמאר בני ברק

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קה — בלתי מוגה

יום ג' פרישת לך לך תש"ע לפ"ק

ביקור הגה"צ רבי חיים יעקב רובין שליט"א

אב"ד ציעשנוב - וראש ישיבתינו הקב"א פארא פארק יע"א
בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א - בווייליאמסבורג יע"א

רבינו: כהאב געהערט א פלא פון א מעשה פונעם מאטן ז"ל, און ס'איז מיר א פלא, ס'שטימט נישט עפעס אזוי מיט די יארן - מ'רעדט פון דאמבראווא, האב איך מיך דערמאנט א מעשה - דעם זיידן רבי שלום אליעזר'ס מוטער איז געווען א טאכטער פון רבי הערש טארנער - ער איז געווען א זון פון רבי מרדכי דוד דאמבראווער - דער רבי הערש טארנער איז געווען א שטארקער צאנזער חסיד, ער האט געהאט א טאכטער, איז ער געקומען קיין צאנז זיך געזעגענען, ער האט געזאגט פארן דברי חיים אז ער קען נישט התונה מאכן, ער האט נישט קיין געלט.

דער דברי חיים איז דעמאלטס געווען אן אלמן ל"ע, און ער האט זיך אליינס אנגעטראגן וואס איז שלעכט מיט מיר, ר' הערשל איז אזוי שטיין געבליבן... דער דברי חיים איז שוין געווען אן עלטערער איד, א בא בשנים, נאכדעם וואס די צווייטע רביצין איז נפטר געווארן... ער איז אבער געווען א צאנזער חסיד, האט ער נישט געוואסט וואס צו ענטפערן פארן רבי'ן.

האט ער געבעטן דעם דברי חיים ר' רבי, איך מוז דאס גיין איבערפרעגן מיין רביצין. דער דברי חיים האט אים גערעכט געגעבן. איז ער אהיימגעפארן, און דערציילט פאר זיין רביצין אז ער איז זיך געווען געזעגענען ביים

רבינו קיבל את פניו בכבוד

אב"ד ציעשנוב: איך מאך א"י'ה קומע נדיגע וואך התונה מיטן ראכמיסטריווקער רביצ'ס וואס איז א איידעם ביי רבי יעקב יצחק אונגער (היה הגה"צ אדמו"ר מדאבראווא ז"ל מלפנים בשכנת קרויניטס ואה"כ בכארא פארק)

רבינו: ער איז א דאמבראווער איד'יקל בן אחר בן (בהרה"ק נבד הרה"צ ר' משה אונגער בן הרה"ק ר' מרדכי דוד מדאבראווא ז"ל).

ער איז אויך א צאנזער איד'יקל.

אב"ד ציעשנוב: יא, רבי משה אונגער (הנ"ל) איז געווען א איידעם אין צאנז (אצל הרה"ק בעל דברי חיים ז"ל).

רבינו: ער ליגט אין צפת (בסוף ימיו עשה לאר"י גסתלק שם י"ח תשרי תת"ח), ווען כ'בין אמאל געווען אין צפת אויפן בית החיים, בין איך דורך געגאנגען און כ'האב געזעהן אויפגעשריבן 'התן הרב הקדוש מצאנז'.

אב"ד ציעשנוב: און זיין רעביצין ו'הרבנית מרס ע"ה ליגט דערנעבן.

רבינו: ווען כ'האב עס געזעהן בין איך געווארן איבערראשט.

אב"ד ציעשנוב: ער איז געווען דער עלטסטער איידעם.¹

¹ הגה"ק מגארליץ, ואחריהם נולדה הרבנית מרים אשת הרה"צ ר' משה אונגער הנ"ל שמו"ר הדברי חיים קרא אותה על שם אמו הצ' ע"ה.

¹ כי מקודם נולדו למרן הדברי חיים ה' בנים, ה"ה הגה"ק משיטאווא, הגה"ק מקרשאנוב, הגה"ק רבי מאיר נתן ז"ל, הגה"ק מקריין-צאנז,

קושיית רבינו!

”אידן געבן דאך געלט פאר צדקות פאר ר' מאיר בעל הנס פארוואס זאלן נישט אנ"ש געבן דאס געלט אז אנ"ש זאלן נהנה זיין פון דעם, די שכל זאגט אזוי די שכל איז מחייב אזוי, אז מיגט געלט צו שיקן קיין ארץ ישראל, יעדער האט דאך א געפיהל, מווייסט א אלטער מנהג ס'איז אלץ געווען ביי צדיקים אזוי חשוב צו שיקן געלט פאר ארץ ישראל, מדארף שיקן ווייטער געלט קיין ארץ ישראל, איך מיינ אזוי האלט איך אז אנ"ש שיקן געלט קיין ארץ ישראל, זאלן אנ"ש אין ארץ ישראל זיין פון די נתמכים, זיי זענען נאך צו יעדן צייט אזוי הערליך און אזוי וואויל און אזעלכע לומדי תורה ווי די וואס נעמען פון אנדערע כוללים.

(כ"כ מרן רבינו הגה"ק שליט"א)
בסעודת חילולא של מרן הקדו"ש ז"ע ומגבית לטובת הכולל
כ"ט שבט תשס"ט - וויליאמסבורג

רבי'ן, און דער רבי האט זיך אליינס אנגעטראגן... אלע ביידע זענען געבליבן שטייג, זי האט אויך נישט געוואוסט וואס צוזאגן...
א כלל איז מען אוועק געפארן צום רבי'ן רבי אשרל פון ראפשיץ, מ'האט דערציילט די מעשה, און געפרעגט וואס צו טוהן.
האט רבי אשרל געזאגט "וואס איז די שאלה? אז מ'קען האבן א מלאך אלקים פאר אן אידעם, וואס איז בכלל די שאלה צו טראכטן?"
האט רבי הערש געזאגט "דאס איז טאקע די שאלה, ער איז א מלאך אלקים", זאגט רבי אשרל "וואס איז די שאלה, וועגן קינדער? איך זאג צו א פולע 'שמעניע' מיט קינדער", דאס איז אזא אויסדרוק.
דער דברי חיים האט טאקע מיט איהר חתונה געהאט, ער האט געהאט א גרויסע שטוב מיט קינדער פון איר, אסאך זענען אוועק בחי"ו.²
כ'האב די מעשה געהערט פון טאטן, נאר ס'איז מיר קשה די מעשה, צי ס'שטימט לויט די יארן, רבי אשרל ראפשיצער ז"ע איז נסתלק געווארן ערב פסח תר"ה, לכאורה ווען דער דברי חיים איז געווארן א אלמן ל"ע איז רבי אשרל שוין נישט געווען אויף דעם עולם, אבער אזוי האב איך געהערט פון טאטן.
איר האט אויך געהערט די מעשה?

2

עי בס מקור חיים (את שבי"ג) שדחה"ק מצאנו ז"ע סבל עם זיוון השלישי צער גיחל בנים גדול מאוה, ונעדרו לו ששה בנים רח"ל.
וזה לשונו בספר המדה ענות בשנים הים התחילו קצת נשם ללבט בשיטלעך, אשר אא"ו היה אומר שהוא אסור על פי דין ואין שום חילוק בן פאה נבית לשערות עצמו, וכמו שנדפס בשו"ת דברי חיים (ה"ב ד"ד ס"טן נ"ט) וכו'... וכאב מאד לאא"ו שעוברים בכל יום על עשה של ואבדיל אתכם מן העמים (ויקרא כ' כ"ז), וגם על לא תעשה שלא לא תלכו בחוקות הגוי (ויקרא כ' כ"ג), וכתב מכתבים וכו'... אה"כ היה מעשה שנפטר אצלו ג' מילדיו שהיה לו מאשה בת רבי צבי (משארט) ז"ל, כי עד אז היה לו ממנה ד' ילדים ואז נשארה רק בתו נחמה תחי', אז אמר שברצונו לעשות להם הספה, והלך לביה"ב ועשה הספה עליהם, ובתוך ההספה אמר שכל זה בא לו מחמת שמחוייב על איסורים הנ"ל, ואמר אא"ו שעל דברים אלו אחז"ל (שבת קה) היום אומר ה' עשה כך ומחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו לך ועמד עמדה זרה, לזאת מוכרח לצעוק ולצאת נד זה בכל כוחו.

אב"ד ציעשנוב: כ'האב עם געהערט פונעם רבי'ן.

רבינו: אזוי, איר האט אויך געהערט פון מייך מאטן די מעשה.

אב"ד ציעשנוב: כ'האב עם געהערט פונעם רבי'ן.

און כ'האב עם אויך געהערט פונעם באבובער רב (כ"ק אדמו"ר ר' שלמה ז"ל אבד"ק באבוב).

רבינו: אזוי?! דער באבובער רב האט אויך אזוי פארציילט די מעשה!

אב"ד ציעשנוב: נאך א זאך וואס כ'האב געהערט, אבער שטימט אינגאנצן נישט, אז ווען דער רבי ר' אשר'ל איז אוועק האט די רעביצין (של מרן הדברי חיים ז"ל) געזאגט 'אוי וויי, ער האט דאך מיר געהאלטן ביים לעבן, ווייל זי איז געווען א חלושה. - אבער דאס שטימט אינגאנצן נישט מיט די יארן, מיינ מאמע (הגה"צ רבי שלום יחזקאל שרגא האלבערשטאם ז"ל אדמו"ר מציעשנוב בבארא פארק) האט אויך געזאגט אז ס'קען נישט זיין. אבער דאס אז מ'איז געגאנגען פרעגן פאר רבי אשר'ל פאר די חתונה איז אינטערסאנט.

זי איז דאך געווען א יונג מיידל ווען זי האט חתונה געהאט מיטן דברי חיים, איהר טאכטער די באבע נחמה'לע (הרבנית מרת נחמה ע"ה אשת הגה"צ רבי יצחק טובי רובין ז"ל) איז געווען די עלטסטע קינד פון דעם זיווג, און זי איז שוין אלט געווען ווען דער דברי חיים איז אוועק אכצן יאר, און דער דברי חיים איז אוועק תרל"ו.

רבינו: איז אכצן יאר פריער שנת תרי"ח, דערפאר שטימט עפעס נישט אזוי די מעשה.

אב"ד ציעשנוב: כ'בך געווען אין מארנא, דארט ליגט רבי הערשעלע, און די מציבה איז אינגאנצן אפגעריבן, אבער מיינ מאמע האט מיר געזאגט אז ס'איז געשטאנען 'הותן המלך' אויף די מציבה.

ווען די באבע נחמה'לע האט געבוירן דאס עלטסטע קינד רבי הערשל מיטלינצער, בשעת'ן ברית האט דער דברי חיים א נאמען געגעבן 'צבי', און רבי הערשעלע טורנער האט נאך געלעבט, ער איז געווען דער עלטער זידע.

די באבע נחמה'לעס מוטער - דעם צאנזער רבי'ס רעביצין - האט שוין נישט געלעבט, אבער איהר מאמע רבי הערש האט נאך געלעבט.

רבינו: זי איז אוועק זייער יונג.

אב"ד פאטמאר וומסב"ג: ווען ס'איז געווען שבת אין די שבעה, האט זיך דער דברי חיים אנגערופן צו רבי הערש טארנער וואס איז אויך געזיצן דארטן שבעה, קענט איר זיך איינהאלטן קענט איר דא בלייבן, אז נישט פארט איר אהיים, איך וויל נישט אז איר זאלט מיר צושטערן דעם שבת.⁴

רבינו: אזוי... כ'האב עם נאך קיינמאל נישט געהערט.

והמשיך אב"ד ציעשנוב לספר: ווען מ'איז אריינגעקומען זאגן מזל טוב פאר די יולדת און מ'האט איר געזאגט אז מ'האט געגעבן דעם נאמען הערש, האט זי פארשטאנען אז דאס מיינט אז דער זידע איז שוין נישטא, און מ'האט דאס באהאלטן פון איר, זי איז געווארן דערשראקן, האט דער דברי חיים איהר געזאגט 'ער וועט האבן אריכות ימים און ער וועט נאך דערלעבן דעם תנאים פון דעם קינד'. ער האט געוואלט האבן א 'צבי בן נחמה'.

3

הרבנית הצדיקת של הרה"ק מצאנו מרת רעכיל דבורה ע"ה נסתלקה בעש"ק כ"ז אלול שנת תרכ"ו כשהשתוללה אז מגיפת החולי-רע רח"ל בגלילות צאנו ורבים הללם הפילה, ומתו בה בעד מאה ותשעים נפשות רח"ל.

ועי בס פי צדק (דף ת"ח) שהרה"ק מצאנו ליוה אותה עד לבת הנסתת שהיה סמוך לביתו, והספידה בדברים אחדים ואמר: היא היתה אשה כשירה שעשתה רצון בעלה, והלק גדול יש לה בעמדתה... הא בנתה בשבילי ה'דאוון שטוב" ונתנה המקוה בחצירי... לני בשלם ובכל מקום שתבואי תאמרי שאת היית אשתי וששמשת אותי כאמונה, לני בשלם!

4

בירחון עמוד העבודה ש"ל בארה"ק ע"י האון רבי עקבא יוסף שלעויער ז"ל מביא עדות מא' שהי פאל הקודש נצאנו על שב"ק אחר פטירת הרבנית ע"ה, וז"ל ואי הייתי א בנות רבינו אור ישראל אב"ד דפה שליט"א ותמהתי עד היכן כוחו של אהבת ה' מגיע המויתת הזאת היתה בערב שבת קודש, וכל ל שבת קודש היית אצל סעודת השולחן, רבינו היה נמוג, וכל העם מסתכלין בו לידע מה יעשה, והנה הוא בוער כאש הקדושה כבשבת הקודם ומזמר המזירות באהבה ובנעימות שלהבת ה כאילו לא פגע בו מות הדין מלל, וכן כל השבת לא ראינו שום תנועה אחרת ממהות עבודתו כמודי שבת בשבתו, זולת בעת סעודת שחרית כאשר בא אליו בנו היתום הקטן נכנבות, אז אמר אליו בנה הלשון 'איט ווארד הקדוש בריך הוא איז געעכט', ותו לא מידי, התבונתי על המראה וכו' והמנא ירוםם כתי הצדיקים ויחזיר חורבת ציון בכ"א.

ער צוגעגעבען דעם נאמען "יוסף", אזוי האט מען אים גערופן 'משה יוסף'.

ער האט אויך געזאגט אז סזענט נישט שאטן פארן אריכות ימים פונעם שווער דער מאלטשעווער רב.

כ'האב געהערט אז ביים קדושת יום טוב איז אויך געווען אזא מעשה, א איד האט אמאל א נאמען געגעבען ביי דעם ברית פאר זיין זון און זיין אייגענעם מאטן... ער האט זיך נישט געכאפט, מ'האט איהם שפעטער געזאגט זיך מאטע הייסט דאך אזוי? איז ער אוועק געפארן צום קדושת יום טוב און געפרעגט זואס טוט מען, האט דער קדושת יום טוב געזאגט 'סאיז א סגולה פאר אריכות ימים'. האט ער געפרעגט פאר וועמען? האט דער קדושת יום טוב געזאגט 'פאר אלע דריי' פאר'ן זיידן און פאר'ן מאטן און פאר'ן קינד, אינטערסאנט, אז אלע האבן לאנג געלעבט.

אב"ד מאטמאר וומסב"ג: דאס איז די האפמאן משפחה.

רבינו: ביי רבי מרדכי האפמאן (המ"ן אויפאל) איז עס געווען.⁶

אב"ד סיגוט וומסב"ג: ביים רבי'ן ז"ל (פרן רבינו בעל דבר יואל) איז אויך געווען אזא מעשה, ר' חיים אביגדור קאהן האט א זון ר' מרדכי, און ער האט א זון ישראל, אזוי רופט מען איהם, ביים ברית האט מען איהם א נאמען געגעבען 'חיים שלום יוסף' און חיים הייסט דאך דער זיידע, האט מען געקלינגען צום רבי'ן וואס מ'זאל טוהן, האט דער

רבינו: אזוי ווי דער חכם צבי וואס האט געהייסן 'צבי בן נחמה'. וועגן דעם האט ער א נאמען געגעבען הערשל, אפי' דער זיידע האט נאך געלעבט.

דער דברי חיים איז געווען זייער פארקאכט אינעם חכם צבי, ער האט געהייסן אויפשרייבן אויף די מציבה פון רבי מאיר נתן 'נכד החכם צבי', ער האט געזאגט אז די היצונים אנטלויפן ווען זיי זעהן דעם נאמען פון חכם צבי.

דער זיידע ז"ל (מת העצ' חיים האט אויך געהייסן נאכ'ן חכם צבי - סאיז געווען א 'צבי' אינמיטן - די רעביצין איז געווען א אייניקל פונעם חכם צבי.⁵

אב"ד ציעשנוב: סאיז געווען א פלא, רבי הערש מארנער האט ביי די תנאים נאך געלעבט, און ביי די התונה שוין נישט.

רבינו: ער האט געוואוסט אז ער גיט א נאמען 'צבי' ווען ער לעבט נאך... ער האט דאך אויך א נאמען געגעבען פארן באבובער רב (בן בני הנח"ק רבי מאיר נתן ז"ל) "חיים שלמה"... אז ער האט געגעבען דעם נאמען 'חיים' פאר אן אייניקל בחיים היותו.

ווען ער האט איבער געזאגט דעם נאמען די צווייטע מאל (כסף נוסח קריאת השם), האט ער געזאגט נאר "שלמה".

דער זיידע ז"ל דער ייטב לב האט א נאמען געגעבען דעם איהעלער רב (הנח"ק רב משה יוסף ז"ל) "משה", נאכן ישמח משה, נאכן ברית איז ער אריינגעאנגען זאגן פאר זיין רביצין די יולדת מזל טוב, און ער האט דערציילט אז מ'האט א נאמען געגעבען "משה", האט זי אוועקגע'חלשט, איר פאטער האט געהייסן רבי משה דוד, דער מאלטשעווער רב ז"ל, ער האט געוואוינט אין ארץ ישראל, האט זי געמיינט אז ער לעבט שוין נישט. האט ער זיך יעצט געכאפט, אז ער האט זיך פשוט געהאט פארנעם, און ער האט געגעבען דעם נאמען בחייו פונעם שווער. האט

6

סיפר האון ר' שלם קליין שליט"א ששמע ענדא זו מר מרדכי האפמאן ז"ל שכאשר נולד לו בן כיבד את אביו ר' חיים לייב בשנת הברית בעמידה לברכות, ובעת קריאת השם, קרא את הך הנימול חיים ע"ש מרן הד"ת, ותחורו פני אביו כסיד, וכמעט שנפל הילד מרוב פחד, ואמר לבנו מה עשית הלא שמע חיים לייב, החליטו לנסוע למרן הקדושי"ט לסגוע לישאל את פיו, וכן עשו וסיפרו לו כל הענין, אמר הקדושי"ט שגם אצל רב בעל דברי חיים בא לו מעשה כזו ואמר רבו שזה סגולה לאריכות ימים, שאל ר' חיים לייב על מי תחול הברכה אם על מי שנקרא בשמו דהיינו אבי האב או על האב שנתן השם או על הבן שנקרא בשמו, תנה הקדושי"ט ראשו על ידו זמן מה והגבי ראשו בחזקה ואמר קד שמעתי סתם, אבל בוודאי אם אמר רבי שמואל לאריכות ימים, עולה הברכה על אבי האב ועל האב תל הבן, וכן הו שכולם האריכו ימים למעלה מצי"ה שנים, וסיפר ר' מרדכי שאבז בשנתו האחרונה נפל לארץ ושברה גלגל מאו עוב כחתייה אבל עד אז שהי' כבר צ"ו שנים, הי' יכול לישא על כתיפו שני שקים קמוח כמה פרסאות.

5

הרבנית הצדיקת מרת חנה היתה בת זמח"ק רבי יואל אשכנזי ז"ל אבד"ק זלאטשוב בעל שו"ת מהר"א אשכנזי, התנו של האון רבי הירש תאומים ז"ל אבד"ק קאליש, התן האון רבי יעקב מליסא ז"ל בעל חוות דעת, בן האון רבי יעקב משה ז"ל, בן האון רבי נתן ז"ל, בנו של החכם צבי ז"ל.

אנ"ש פאר אנ"ש

רבי מאיר בעל הנס איז נישט פשט עימעצער האט א מאנאפאל אויף רבי מאיר בעל הנס, ס'באלאנגט פאר אים צו פאר אים. דער מציאות איז, דער רבי מאיר בעל הנס פון די גרויסע פירמעס איז באמת פאר פרעמדע מקבלים. מיר דארפן זען צו געבן פאר אייגענע. דאס געלט וואס אנ"ש געבן, זאל גיין פאר אנ"ש. ס'איז שכל אזוי, ס'איז יושר אזוי, און ס'איז אמת אזוי, מענטשן וועלן דאס פארשטיין אז מענטשן פון אנשי שלומינו זאלן געבן פאר אנשי שלומינו.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א אצל מעטוד התמנות נבאי צדקה ב יתרו תש"ע)

רבי געהייסן צו געבן א נאמען 'ישראל' און מ'זאל איהם אזוי רופן, און סוועט גארנישט געשעהן, ער הייסט 'ישראל' היים שלום יוסף.

אב"ד ציעשנוב: ווען ס'איז מיר געבוירן א קינד בין אך געווען ביים רבי'ן ז"ל (מרן רמנו בעל דברי יואל ז"ל) וועגן א נאמען, כ'האב געוואלט געבן א נאמען נאכן ציעשנובער רב (הגה"ק רבי שמחה ישכר בער האלבערשטאם ז"ל בן הגה"ק משינאווא ז"ל), ביי אונז אין משפחה האט מען צוגעלייגט א נאמען... **רבינו:** ער איז דאך אוועק יונגערהייט (נפתלג כ' שבת תרע"ד כהותו בן מ"ד שנה).

אב"ד ציעשנוב: יא, האט מייך מאמע געהאט חשק אז איך זאל צולייגן 'יהושע' נאכן בעלזער רב (הוק הגה"ק מציעשנוב), זענען מיר געווען ביים רבי'ן און כ'האב געזאגט אז איך וויל געבן א נאמען נאכן ציעשנובער רב און צולייגן 'יהושע' נאכן בעלזער רב, האט דער רבי געזאגט 'ס'איז צי א לאנגע נאמען, זאל מען אראפ נעמען פון סוף א נאמען, כ'האב נישט געהאט חשק אראפ צו נעמען א נאמען, האב איך געפרעגט אפשר זאל איך געבן א נאמען 'שמחה ישכר דוב', ווייל דער ציעשנובער רב האט געהייסן 'שמחה ישכר בער', און דער בעלזער רב האט געהייסן 'ישכר דוב', און ער איז געווען א שוואגער מיט איהם, האט דער רבי געזאגט 'אזוי איז גוט'. **רבינו:** דער ציעשנובער רב אליין האט געהייסן 'ישכר בער'.

רבינו שאל אודות יום ומקום היתונה

וציוה להביא להים

ובירכו רבינו: דער אויבערשטער זאל העלפן אסאך תענוג ונחת, פירן אונזער די חופה בשעה טובה ומוצלחת, אויפשטעלן א בית נכון ונשא, ווי עס פאסט זיך פאר צאנו און שינאווער אייניקלעך מיט נחת און מיט שמחה.

אב"ד ציעשנוב: דער רבי זאגט 'אזוי ווי ס'פאסט פאר צאנו און שינאווא, ווען איך בין געווען ביי רבי יאנקעלע אין אנטווערפן מיט מיין שלמה (הגה"צ רב שלמה רובין שליט"א חתן הגה"צ אבד"ק סאטמאר מאנטריאל שליט"א) פאר זיין בר מצוה, האב איך איהם געבעטן ער זאל איהם בענטשן, האט ער געזאגט 'יברכך ה' וישמרך, זאלסט דייך האלטן ביים שינאווער דרך'.

כולנו!

כולנו!

דינער הראשונה

והחזקת ..... היסודות

מוצש"ק פר' תרומה הבעל"ט | באולם אימפעריעל, וויליאמסבורג

דער רבי איז נישטא, איז ער באלד נישט געוונט געווארן
און מ'לספירה איז ער אוועק פונעם עולם
רבינו: דער דברי חיים איז אוועק י' לספירה (כח ניק תרל"ו).
ביים שינאווער רב איז אויך געווען אזא מעשה מיט א
עגונה אין גראסווארדיין, ער האט געשיקט צו רבי פנחס
צימערטבוים (ראב"ד גראסווארדיין, מגדולי חסדי שינאווא חותם של
הגאון בעל מנחת יצחק ז"ל גאב"ד עיה"ק ירושת"ו) זי האט געזאגט אז
זי גייט נישט אוועק ביז ווען זי וועט ווערן געהאלפן... און
דער מאן איז טאקע אנגעקומען, ער האט דארט אין
גראסווארדיין נאר געטוישט די באן, און זי האט געוואוינט
נעבן דעם סטאנציען, אזוי האט זי איהם באלד געטראפן.⁸

8

ע"י שו"ת מנחת יצחק (ח"ט בהל שם) שמביא העובוא באריכות, דב
פלא מה שהיה לחותנו הגאון רבי פנחס צימערטבוים ז"ל עם הרה"ק
משינאווא, כי ברבות הימים שימש חותנו כראב"ד בעיר גראסווארדיין,
ואחד שגר שם כמהצית שנה, הגיע יום אחד לפתח ביתו אשה מרת
נפש מעיר בריגל והביאה לו מכתב מהרה"ק משינאווא, שכתב לו
במכתבו שבעלה של האשה עזב אותה לפני יותר מעשר שנים ונשארה
עגונה, ומבקש ממנו שישתדל למצוא את בעלה בכד להתירה מכבל
עיוגה. וחותנו עמד משתומם ולא ידע לשות עצות בנפשו כי מעולם
לא הכיר ולא ראה את הבעל, ובתוך דבריה סיפרה לו שהיתה אצל
הרה"ק משינאווא וביקר אותה שתוכל למצוא בקרוב את בעלה, אולם
היא מבתה והתחנה לפניו און רב על צרתה עד שאמרה שלא תצא
מהחדר עד שבטיח לה הרה"ק משינאווא שתושע במדרה, או כתב
מכתב זה ונתנו בידה וצוה לה שתבוא לכאן, ומיד סידר עברה אכסניא
בארת הבתי הנכסת אורחים שבעיר, והבטיח לה לעשות ממיטב יכולתו.

חותנו אהו דרכו תיכף לבית המרא דאתרא הגאון רבי משה הערש
פוקס זצ"ל והראה לו מכתבו של הרה"ק משינאווא וסיפר לו דברים
כהויתק, ומ הוא התפלא מאוד מדוע שלח הרה"ק משינאווא אותה
לכאן, וציוה להאנשים שהיו ממונים על בתי הנכסת אורחים שילכו
להפס בכל העיר למצוא איש אשר נקרא בשם זה, אולם לא מצאו את
בעלה בכל העיר, ובנתיים עברו ימים ושבעות אשר חותנו ביתו עם
האב"ד השתדל במאוד למצוא את הבעל אולם העלו חרס בידם.

עד שיום אחד פנה אליו האב"ד ואמר לו הלא עשינו מיטב יכולתנו
למצוא את הבעל, אולם לא מצאנו אותו, וחותנו אמר להאשה שנראה
לו שטוב הדבר שתחזור לביתה כי אינו רואה שישועה תצמח מכאן,
אבל היא סירבה לשמוע לדבריו ואמרה לו שלא תלך מכאן עד
שהרה"ק משינאווא יורה לה כדת מה לעשות, ולכן טרם חותנו מכתב
להרה"ק משינאווא להודיע לו שעד עכשיו לא הצילה למצוא את
הבעל, ואולי ירדעו מה שמוטל עליו לעשות עד בענין זה.

והנה כעבור שני ימים בא אליו שליח מהמרא דאתרא שיבוא להחד
הבית דין, ואהו תיכף את דרכו לשם, וכבואו ראה שם את האשה נצבת

רבינו: ווען דער קדושת יו"ט האט גערעדט פון צאנז איז
ער אריין אין אזא קאכעניש.

אב"ד ציעשנוב: כ'האב לעצמם געטראפן א צעטל
צווישן מיין מאטאנים זאכן, וואס ער האט אפגעשריבן נאך
אין רוסלאנד א אינטערסאנטע זאך. אין לעמבערג איז
געווען א גביר א צאנזער חסיד, ער האט געהייסן ר' שמואל
קליין⁷ - ס'איז דא בריוון וואס די קינדער בעטן איהם ער
זאל שיקן געלט - שרייבט דארט מיין מאטע אזוי, א פרוי
איז געקומען צום צאנזער רב אז איהר מאן האט איהר
פארלאזט פאר עטליכע יאר און זיוויסט נישט וואו ער איז,
האט דער צאנזער רב אפגעשריבן א בריוו צו דעם ר'
שמואל קליין, און איהר געהייסן זי זאל פאר'ן צו איהם אן
איבער געבן דעם בריוו, ר' שמואל האט געעפנט דעם
בריוו און זעהט אז דער דברי חיים בעט איהם אז ער זאל
העלפן די פרוי צו טרעפן איהר מאן, האט ער געזאגט
כ'האב נישט קיין השגה ווי אזוי איך גיי איהם טרעפן,
כ'האב קיינמאל נישט געזעהן דיון מאן, כ'ווייס נישט וואס
כ'האב דא צו טוהן, אבער ער איז געווען א פייערדיגער
צאנזער חסיד, האט ער איהר געזאגט 'בלייב דא ביי מיר
אין שטוב און מ'וועט זעהן וואס מ'קען טוהן'.

אז זי איז געבליבן זיצן ביי איהם, האט זי אנגעהויבן צו
העלפן אין די שטוב זאכן, נאך עטליכע וואכן האט ער איר
געשיקט צום שוסטער מיט זיינע שיד מ'זאל עם פארעכטן,
דער שוסטער איז געווען אינעם זעלבן הויז, זי גייט אראפ
צום שוסטער, און אידר מאן איז דארט ביים שוסטער...
האט זי געמאכט א גרודער, ביז מ'האט מסדר געווען די
זאך, די גאנצע שטאט איז אויף געווען מיט די מעשה...

מיין מאטע שרייבט דארט נאך אז ווען דער צאנזער רב
איז אוועק האט דער ר' שמואל געשריבן 'למה לי חיים אז

7

מן הראוי להשתוק כאן א' ממוכתבי קודש ששלח מרן הדברי חיים
להביר הנ"ל: "ב"ה, יום ב' ויקהל תרל"ג לפ"ק, צאנז, שו"ד לככה
ידידי ה"ה הרבני המופלג החסיד וירא אלקם הנגיד המפורסם כש"ת
מוה"ד שמואל נ"י קליין. הגיעני התשורה משלוח מנות א' אדום והוב,
והסכין של כסף על ש"ק, וערה עלי מנחתו, ואכור אותו לטובה
להתפלל בערו שישפיע לו הש"ת שפע ברכה והצלחה בכל עסקיו,
יישר כחו על המתנה, וד' ישמה לבכו והיה שלום ברכה ורחמים ידו
דבש"ת (ח"ק)".

16

ברכה משולשת

” דאס איז א ברכה משולשת ס'איז די רצון פון די זיידע ז"ל די קדושת יו"ט, די רצון פון די זיידע ז"ל די עצי חיים, און די רצון פון טאטן ז"ל, איז די אלע וואס זיי נעמען א חלק וועלן אודאי געבענשטט ווערן מיט א ברכה משולשת פון אלע דריי, זכותם יגן עלינו פאר אלע וואס נעמען א חלק צו העלפן ארויס מען זאל קענען שיקן געלט קיין ארץ ישראל, זאל זיי דער אויבערשטער העלפן זיי זאלן געבענשטט ווערן מיט שפע ברכה און הצלחה, מיט נחת און סיעתא דשמיא, פרנסה בריחוב ובניקל, און אלקא דמאיר יענען דער אויבערשטער זאל העלפן אז מיר זאלן געהאלפן ווערן מיט אלעס גוטן, ביז דער אויבערשטער וועט העלפן אז מיר זאל געהאלפן ווערן מיט די ישועה שלימה, און מיר וועלן זוכה זיין אקעגן גיין די גואל צדק במהרה בימינו אמן.

(בי"ק מור רבינו הגה"ק שליט"א
בסעודת הילולא של מור הקדו"ט ז"ע ומגבית לטובת המולד
כ"ט שבט תשס"ט - וויליאמסבורג)

כולנו!

כולנו!

דינער הראשונה

החזקת ..... היסודות

מוצש"ק פר' תרומה הבעל"ט | באולם אימפעריעל, וויליאמסבורג

דער שינאווער רב האט געהערט אז מ'רעדט דערפון, ס'האט שמארק גע'רעשט פון אזא מעשה, האט ער געזאגט אה, ס'איז נישט קיין מופת, כ'זאב געוואוסט גראסווארדיין איז א גרויסע שטאט, וועט ער דארט אנקומען.

ישאל רבינו בשלום ישיבתיי הק'

בכארא פארק

זנפרד רבינו ממנו בברכה: דער אויבערשטער זאל העלפן מיזאל זיך זעהן אויף שמוחות מיט פרייליכע הערצער.

ולידה עומד בעלה שבת, שמצאה האשה את בעלה בבית הכנסת אורחים ששם התאכנה, ובתחלה רצה הבעל להכחיש את הדבר, אולם אחר כך הודה שזה אשתו.

והתחיל לספר גופא דעובדא הכי הוי, שבמקום מושבו בעיר בריגל לא היתה פרנסתו מצויה, והיה נע ונד מעיר לעיר למצוא מקור לפרנסתו, עד שהגיע לעיר בוקארעסט וגם שם לא הצליח במאומה, לפני שלשה שבועות בו ביום שהגיע האשה לגראסווארדיין עם מסתבו של הרה"ק משינאווא, גמר בדעתו לנסות את מזלו במדינה אחרת, והחליט לנסוע למדינת אונגאר, ועל אם הדרך נכנס לגראסווארדיין, והלך לבית אחד מהכנסת אורחים לסעוד את לבו, ומן השמים סובבו שנכנס לאותה מקום ששם התאכנה אשתו, ומיד בבוא הכירה אותו אשתו, כמוכן שחתונה סידר את האט כפי בקשת הרה"ק משינאווא.

והמרא דאתרא ברוב התפעלותו אמר לו "מען זאט אז אמונת צדיקים איז גרויס, ס'איז גרויס", והור על דבריו בהתפעלות מרובה.

לימים כאשר הגיע חתונה לחסות בצל הרה"ק משינאווא סוככות חסידים לשמוע מפיו סיפור המעשה מפי בעל העובדא, ובתוך כך עבר שם הרה"ק משינאווא ושאל אותם "נו" היינו על מה מדברים, ענה לו חתנו שמוסר לו המופת מהעונה מבר יגל, נענה הרה"ק משינאווא ואמר בלשונו הק' "ביי איך חסידים איז אלעס א מופת, איך האב פארשטאנען אז גראסווארדיין איז א גרויסע שטאט, מסתמא איז ער געפארן דארט", אולם האמת שהיה מופת ורוח הקודש גלוי מדרה"ק משינאווא כי הבעל לא הגיע לגראסווארדיין רק בדרך מקרה למן מועט.

Yetev Lev
D'Rabeinu Joel D'Satmar
Eretz Yisrael Inc.

מוסדות יטב לב
דרבינו יואל מסאטמאר
בארץ"ק תובב"א

מזמור לתודה

בשער בת רבים נשגר בזה ברכת הודאה, מעומקא דליבאה, קדם ידידינו היקרים אחים לדעה תלמידים וחסידים

אנשי שלומינו תושבי מאנטריאל שיחיו

על אשר הואילו בנדבת לבם הטוב להרים תרומת ה' למען החזקת מוסדותינו הק' ועל אף רוע מצב הכלכלה התאמצו והשתדלו למעלה מיכולתם לטובת המוסדות הק' לשם ולתהילה,

לישרים נאווה תהילה

הנה כי כן נביע בזה רגשי תודה וברכה, בהוקרה ובהערכה, קדם הני עסקנים יקרים וחשובים, ברורים ואהובים, מתמסרים בלב ונפש, למען מוסדותינו הקדוש, כבידי מעש ופעולה, מגדולי עסקי קהילתנו הק' לשם ולתהילה,

בראש ובראשונה, יתברך בכל מידה נכונה

מזה"ר אברהם מאיר ווערצבערגער הי"ו

מנכ"ל מוסדות יטב לב במאנטריאל

הוא הגבר אשר עומד לנצח על מלאכת הקודש במשך כל השנה בניחול האפיס של מוסדות יטב לב במאנטריאל ובמיוחד השליך עצמו מנגד למען הצלחת המגבית במאנטריאל וכן הצטרף יחד עם חברי ההנהלה של ארה"ב לערוך המגבית בטאראנטא

ומשנהו בדומה לו

מזה"ר משה יצחק שטערנליכט הי"ו

עסקן נמוץ לטובת מוסדות יטב לב במאנטריאל

אשר עומד לימנינו בכל עת וזככל שעה, וגם עתה לא שבת יומם וליילה למען הצלחת המגבית במאנטריאל

אחרון אחרון חביב

מזה"ר קלמן אליעזר לעווי הי"ו

עסקן נמוץ לטובת מוסדות יטב לב במאנטריאל

אשר התמסר בלב ונפש למען הצלחת המגבית

וזאת בר כתינו, י"ה שזכות התמסרותכם העצומה לטובת מוסדותינו, תעמוד לכם להתברך בכל מעשי ידכם, אך טוב וחסד ירדפכם, לאורך כל ימי חייכם, וזכות רביה"ק ז"ע מייסד המוסדות יגן בעדכם להתברך בכל מילי דמיטב, וכט"ס.

המנכ"ל נכבד והוקרה

הנהלת המוסדות בארה"ב

דברות קודש

מכ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

סעודת רעוא דרעווין שב"ק פרשת יתרו תש"ע לפ"ק

ועל פי זה יש לפרש מה שהביא במגן אברהם (ר"ס תצ"ד) ממדרש (פרקי דה"א פרק ז) שהיו ישראל ישנים כל הלילה עד שהוצרך משה רבינו להעירם, והיינו דכתב (שמות י"ז) ויוצא משה את העם מן המחנה. ולכך אנו צריכים לתקן זה, ומשום הכי נדגו ישראל להיות נעורים ליל שבועות, עי"ש. ודקדק בערוגת הבשם בפרשתו, דלכאורה הדבר יפלא מאד, היתכן דששים רבוא ישראל דור דעה יהיו נרדמים בשינה כל הלילה, דמן הראוי היה להם להיות נעורים כל הלילה ברוב תשוקת לבם לראות בתפארת עוזו, והיה מן הראוי שתהיה אש התשוקה תבער בקדם לבלתי נתנם לנח על משכבם, כל שקן שלא לישן כל הלילה עד הבוקר, ואיך יתכן זה, אם לא כי תרדמת אלקים מן השמים נפלה עליהם בכווה מיוחדת מאתו ית"ש, ואם כן צריך להבין מדוע עשה ה' ככה, עי"ש לדרכו.

אמנם ביאור הענין דהנה מבואר בספרי קודש דבכל שנה ושנה בהגיע חג השבועות, מתעורר מחדש ההשפעת קדושות של מתן תורה, ואז הוא זמן של קבלת התורה מחדש, ולא רק בחג השבועות, אלא גם בפרשת יתרו זוכים להשפעת מתן תורה מחדש, כי הקריאה מעורר הזמן, וכדמאמרא משמיה דהרה"ק מלובלין זללה"ה דפרשת יתרו יש בו קדושת חג השבועות, והוא מעין דחג השבועות אולם הקב"ה קורא הדורות מראש היודע עתידות, ידע וראה שיבא זמן כזמנינו אלה שבועה"ר אנו עומדים במדרגה נמוכה ושפלה עד מאד, והלבבות אטומים וסתומים בלי שום הרגשה והתעוררות דקדושה, ונחסר ממנו התעוררות לקבל התורה מחדש בהתלהבות דקדושה ובהתדוממות הנפש, ואף כאשר קורין פרשת מתן תורה הלב אינו מתעורר לא חלי ולא מרגיש, וכל זה בהיותנו יושבים במדינה מנושמת בשבתנו על סיר הבשר, ומשוקעים בתאוות גשמי, ובעוה"ד כל התאוות מכבים כל זיק קודש וכל תשוקה לדבר מצוה, מ

משה ידבר והאלקים יעננו בקול, ובמדרש (ילקוט רמב"ד) בקולו של משה, וצ"ב. עוד שם במדרש רבה (פכ"ט ס"א) קול ה' בכח, בכוחו לא נאמר אלא בכח של כל אחד ואחד, וצריך ביאור.

ויתבאר על פי מאמר א"ז מרן הבעש"ט הקדוש זי"ע (הובא בתולדות יעקב יוסף פ' יקרא) על המשנה (אבות פ"ו מ"ב) במל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת או להם לבריות מעלבונה של תורה, ובזה"ק (נשא דף קכו) איתא, שהכרוז יוצא שובו בנים שובבים, ולכאורה ממה נפשך, אם אי אפשר שישמע אדם הכרוז הזה למה יוצא בת קול כלל, ואם אפשר שישמע מדוע באמת לא נשמע לשום אדם, וביאר כי מה שמגיע לאדם הרהורי תשובה בכל יום הוא מן הכרוז ההוא, ואם יטה אוזן לשמוע קול הקריאה אפשר לכל אדם שישמע והיינו במחשבה, אך אם הוא בר דעת להבין שזה המחשבה הוא קול הכרוז הבת קול יטה אוזנו לשמוע בלימודים לעשות רצון קונו, אבל הפתי כשבא לו הרהורי תשובה מהכרוז נתעצב והולך לבית היין לומר תנו שכר למרי נפש ואינו שומע לקול הבת קול לשוב אל בוראו, עכ"ד.

וב"ק מרן אאמו"ר זללה"ה בברך משה (פ' תרומה עמד קצה) כתב בזה ביאור נכון במה שאמרו ישראל נעשה ונשמע כי בשעה שנתן הקב"ה את התורה לישראל טענו מלאכי השרת מה אנוש כי תזכרנו, והלא האדם מוכשר לקבל טומאה ולחטוא והיאך נתת לנו התורה, אלא שהשיב משה רבינו מענה לפיהם דאף אם יחטא האדם עדיין יש לו תקנה בתשובה, וזה שאמרו ישראל כל אשר דיבר ה' נעשה"ה, ושכא תאמר הלא עלולים להכשל בחטא ופשע, על זה הוסיפו ואמרו ונשמע"ע, פירוש שישמעו ויטו אוזן לקול הבת קול היוצא בכל יום ויום מהר חורב וישובו בתשובה אל הש"ת ובזה בטלה טענת המלאכים וקבלו ישראל את התורה, עד כאן דבריו.

וכזה יל"פ הא דאיתא בגמרא (שבת פח) בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונו של עולם מה לילוד אשה בינינו, אמר להן לקבל תורה בא, אמרו לפניו חמדה גנוזה וכו' אתה מבקש ליתנה לבשר ודם וכו', אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה החזר להן תשובה. וביאר השל"ה הקדוש (מסכת שמועות פרק תרה אור) שקטרו המלאכים בשעת מתן תורה באמרם מה לילוד אשה בינינו, שהאדם מוכשר לקבל טומאה ולחטוא ואיך תנתן לו התורה, ועל זה אמר הקב"ה אחוז בכס"א כבוד"י והחד להם תשובה, כלומר תחזור ותאמר להמלאכים שאף אם יחטא האדם יש לו תקנה בתשובה, וגדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד (יומא פו), עכ"ד. אמנם לפי דרכינו יתבאר באופן אחר, כי המלאכים טענו מה אנוש כי תזכרנו, דאע"פ שהיו ישראל עכשיו במדרגה עליונה שפסקה זוהמתן (שבת קמו), מכל מקום הרי לא ישארו תמיד במדרגה עליונה הלזו, ויבא זמן אשר יפלו ממדרגתם הגבוה והנשגבה ויהיו פשוטי עם, ואם כן איך תנתן התורה לפשוטי עם המשוקעים בתאות גשמיות, ולזה אמר הקב"ה למשה רבינו החז"ר להם תשובה, כלומר שצוה הקב"ה למשה שבעת שהוא ילך משה רבינו ויחזיר את בני ישראל לתשובה, וכוחותיו של משה רבינו גדולים עד מאד, ועל ידי שמשוה רבינו דבר ויאמר עורו ישנים משינתכם, והשכינה מדברת מתוך גרונו, התעוררות הלזו יהיה נצחי לבני ישראל לדורותם, ותמיד כאשר יהיה יהיה להם השתוקקות להקב"ה להתעורר לתשובה, יהיה בכחם לעשות פעולות הראויות להתחמם ולהתלהב לתשובה ומעש"ט, ולתקן מה שחטאו, בחרטה אמיתית על העבר וקבלה טובה על להבא שלא ישונו לכסלה עוד.

עומדים אנו בימי השובב"ם אשר האריה"ק גילה לנו שהם זמנים המיוחדים לתשובה, והם זמנים נוראים שיכולים לפעול בהם הרבה ולתקן כתמי הנפש שנתלכלכו ל"ע ובעוה"ר רחוקים אנו מאד מהרהור תשובה אמיתית, ובזמנים הללו אשר כל אחד מאמץ בדברי נביאים אמת בסגולת הימים, הנה כל אחד מישראל יש לו השתוקקות להתעורר לתשובה, לב יודע מרת נפשו באיזה מצב שנמצאים, איך נראים מעשינו, וכמה היינו זהירים בשמירת עינים וטהרת המחשבה, כל אחד יודע כמה חטא בדיבור במעשה ובמחשבה, וכאשר באים זמנים הללו אשר צדיקים קדושים

שניהם לא יתחברו ביחד, וכאשר זה קם זה נופל, וכל הבלי העוה"ז מקררים כל דבר שבקדושה וכבבים כל אש קודש והתלהבות לדבר מצוה, ואין אנו מתעוררים למתן תורה מחדש.

ובכן י"ל כי לזה סיבב הקב"ה בכוונה עמוקה שיהיו כל ישראל ישנים באותו זמן שירד ה' אל דד סיני, דבאמת אותו דור דעה לפי ערכם הרם לא היו יכולים לישן בזמן גבוה ונשגב הלזו, ובפרט אחר שהכינו עצמם להתרוממות הנפש לקראת המעמד הגדול והנורא, אך עם כל זה סיבב הקב"ה כן שיהיו עדיין ישנים בשעת מתן תורה, והוצרך משה רבינו להעיר אותם משינתם, ומשה רבינו היה מסובב לכל אחד ואחד מישראל והקיצו משינתו, באמרו עורו ישנים משינתכם, וכדאיתא במדרש (פרק ה"א פ"ט) ויצא משה וביא למחנה ישראל והיה מעורר ישראל משינתם ואמר להם עמדו משינתכם שהרי אלהיכם מבקש ליתן לכם את התורה, כבר החתן מבקש להביא את הכלה להכניס לחופה, כדי ליתן לכם את התורה באה השעה, ע"ש. והרי נודע כי שכינה היתה מדברת מתוך גרונו של משה, אם כן השכינה הקדושה היא בעצמה היתה מעוררת את בני ישראל משינתם, שיעמדו לעשות רצון הבורא ועבודתו, ודיבורו של הקב"ה הוא נצחי, ואם כן אותו דיבור של משה לעורר את ישראל היה התעוררות לא רק לאותו זמן בלבד, אלא גם לדורות עולם לעורר לבבות בני ישראל משינת הבלי הזמן, לעשות רצון אבינו שבשמים, ויתכן לומר כי הבת קול היוצאת בכל יום ויום מהר חורב לעורר לבבות בני ישראל לתשובה, הוא קולו של משה רבינו שהיתה שכינה מדברת מתוך גרונו לעורר את ישראל לקבלת התורה, כי כן מצינו ברמב"ם (הלכות תשובה פ"ג ה"ד) כי ענין השופר המעורר לתשובה, הוא לומר עורו ישנים משינתכם, ועל כן בכל יום ויום כשהאדם זוכה להרהור תשובה, הרי זה מכח אותו ההתעוררות שעורר משה רבינו את בני ישראל ביום מתן תורה, כי אותו ההתעוררות קא וקיים עד היום הזה, ולזה בכל יום ויום בת קול יוצאת מרד חורב דייקא, כי הוא התעוררות הנמשך מיום שניתנה תורה על הר סיני, וכשם שבימים ההוא היה מעורר את בני ישראל עורו ישנים משינתכם, כך בכל יום ויום הוא מעורר לבבות בני ישראל ומכרזת ואומרת שובו בני שובבים.

דיבורו של הקב"ה הוא נצח, וכל מי שעמדו רגליו על הר סיני וזכה לשמוע דיבורו של משה רבינו שהיה מעורר לבבות ישראל, הוא זוכה גם בימינו אלה זוכה לשמוע בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב המכרזת ואומרת שובו בנים שובבים, וקול ה' הוא לפי כוחו של כל אחד ואחד, לפי מדרגתו ובחינתו של כל אחד ואחד, ויכול כל אחד להתקרב להשי"ת.

והנה לא נשאר לנו רק עוד שבוע אחד בימי השובבי"ם, הזמן קצר והמלאכה מדובה, בימים מקדם כאשר פאו ימי השובבי"ם, היו מתעוררים לתשובה ומעשים טובים, והיו עושים תשובה בלב שלם להשי"ת, כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ובני ישראל נתקרבו ביתר שאת בתשובה וחרטה מעומקא דלבא, ועלינו להתבונן באיזה מצב אנו נמצאים כהיום, מה פעלנו בשבועות שעברו עלינו, בעוה"ר משוקעים במשמיות ולא חלי ולא מרגיש אך שהימים והשבועות חולפים ועוברים, ובצפייתנו צפינו משה רבינו שהיה מעורר את בני ישראל בשעת מתן תורה, הוא יעורר אותנו, ויחזור אותנו בתשובה, הוא על ידי שנוכה לשמוע הבת קול היוצאת מהר חורב המכרזת שובו בנים שובבים, וזה יורח בלבבות בני ישראל להאיר את כל אחד במצבו, הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו, ונוכה להגיע למדרגת תשובה על כל עבירה קלה כבחמורה על כל דיבור על כל מעשה ועל כל מחשבה שחטאו נגד הבור"ע.

והשי"ת יעזור שנוכה להתעוררות תשובה ונוסה להאזין ולהקשיב את הבת קול, כל אחד שומע הבת קול, והשי"ת יעזור שנוכה שיכנס הבת קול באזנינו, וצריכים לזה סיעתא דשמיא שיכנס בלבינו ויתחמם ויתלהב הניצוץ הקדוש שיש בלב כל אחד מישראל, ודיבורי קודש של השי"ת יעשו פעולות הראויות, ונוכה לתשובה שלימה לפני השי"ת, עדי נוכה להתרוממות קרן התורה וישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

נשך ע"י הוועד להוצאת ספרי רבינו שליט"א
ותשוח"ת להם

אמרו שהם מסוגלים לתשובה, כל לב ישראלי נתעורר לתשובה, וכבר היו רוצים לעשות תשובה ולצאת מעמק הבכא ולשפר המעשים, אלא שנמצאים במצב קשה, אינו יודע איזה שיבה ואיזה ביאה, ואחד מתחבולות היצר הוא שיהיה האדם שונה בהבלי הזמן ויעברו זמנים המסוגלים הללו בריקניא, ואף אם כבר מתעוררים לתשובה, היצה"ד מנסה להפיל את האדם בספק היאוש לאמר לאדם הלא כבר נשרשת בחטא כל כך ואין לך תקנה, כי אתה מלא עונות ופשעים, ולעולם לא תוכל לתקן הפגם, אמנם לזה הקב"ה כי הפץ חסד הוא עשה כך מראש, והפיל תרדימה גדולה על בני ישראל קודם מתן תורה, כדי שמושה רבינו יעורר את ישראל לקבל התורה, ושכינה מדברת מתוך גרנו של משה, ודיבורו של הקב"ה הוא נצחי, שבכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב, והוא קולו של משה רבינו בבחינת שכינה מדברת מתוך גרנו, לעורר את האדם משנית הזמן ולחזקו בתשובה, והרי כיון שזהו בבחינת שכינה מדברת מתוך גרנו, הרי הוא בבחינת קול ה' בכח, בכחו של כל אחד ואחד באיזה מצב שהוא לעוררו לתשובה, ואל יפול לבבו בקרבו לאמר כי עונותיו מבדילים ח"ו בינו לבין קונו, ואי אפשר להתעורר לתשובה, שהרי קול ה' שובר ארזים (תהלים כט ה), והוא בוקע ושובר כל כוחות החיצונים, וכל המסכים וחומות המבדילים בין ישראל לאביהם שבשמים, וקול ה' יורד ונוקב בעמק לבבו של כל אחד ואחד, ובאיזה מצב שמצא האדם יכול הוא להתקרב אל ה' ולחזור בתשובה.

ובזה יתבאר הכתוב משה דיבר, היינו אותו דיבור של משה רבינו לעורר את בני ישראל עורו ישנים משינתכם, ונאמר בלשון עתיד, להורות שדיבורו של משה רבינו הוא נצחי עד סוף כל הדורות, והאלקים יעננו בקול, בקולו של משה, בבחי' שכינה מדברת מתוך גרנו, ואותו קול הוא קול גדול ולא יסף, המתפשט בכל דרא ודרא בכל מקום ובכל זמן, ובכל יום ויום הוא מכרזת ואומדת שובו בנים שובבים, וזה שדרש המדרש קול ה' בכח, בכחו של כל אחד ואחד, הדיינו שהתעוררות הלזו מגיע לכל אחד ואחד באיזה מצב שהוא יהיה מה שיהיה ומי שיהיה, אין לך דבר העומד בפני התשובה, חלילה וחלילה לומר כן, ועלינו להתחזק ולידע כי

די היסטאריע

איבער די התייסדות פונעם קופת רבי מאיר בעל הנס

?

און די גרינדונג פונעם כולל
מיסודם של רבותינו
הקדושים זצוק"ל
לבית סיגוט-סאטמאר
בשנת תרס"ד

אין קורצן פון פריער:

אין די יארן ווען ס'האט געהערשט די שווערע נסיון פון כת ש"ץ שר"י, פון שנת תכ"ז - תכ"ח, האבן די איינוואוינער פון ארץ ישראל שטארק געליטן פון הונגער און נויט צוליב דעם וואס זיי - און בראשם דער ירושלימער רב רבי משה הכהן - האבן זיך שטארק ארויסגעשטעלט אקעגן די אמונה טפילה, אבער שפעטער אין לויף פון די יארן האבן זיי זיך געשטארקט און דערנאך ווען ס'איז אנטפלעקט געווארן דער אמת'ער פרצוף פונעם כת ש"ץ האבן די עשירים פון די שטאט קושטא צוריק אנגעהויבן צו שטיצן די אידן פון ארה"ק.

אזוי אויך האבן מיר דערמאנט דער פסק דין פון די בי"ד אין מצרים ובראשם דער גינת ורדים זצ"ל אז מ'זאל מחזק זיין די "תקנת גאוני פולנאי" אז די בני ספרד זאלן גיין צוזאמנעמען געלט נאר פון די ספרדים, און די בני אשכנז זאלן גיין צוזאמנעמען געלט נאר ביי די איינוואוינער פון מדינת פוילן און אשכנז.

און יעצט ליינט ווייטער:

די עליות קיין אר"י נאך די גזירות פון ת"ח-ת"ט

נטע האנובער ז"ל פון די גדולים אין יענע תקופה, און אין ספר מגילת עיפה פונעם ש"ך].
דאן איז באשטימט געווארן דער תענית כ' סיון וואס ווערט דערמאנט אין מגן אברהם (הל' תענית סוף סי תק"פ) אז עס איז געווען איינגעפירט צו פאסטן אין דעם טאג, און ווי דער מגן אברהם שרייבט דארט: "נוהגין להתענות עשרים בסיון בכל מלכות פולין".
אין יענע צייט האבן עטליכע גדולי ישראל באשלאסן צו אנטלויפן מחמת המציק און זענען ארויף קיין ארץ ישראל, ווי עס איז באקאנט זענען דעמאלסט

אין די שרעקליכע יארן פון ת"ח-ת"ט האבן די קאזאקן אין שפיץ פונעם טרויעריג-בארימטן שר חמיליצקי שר"י מלחמה געהאלטן און איינגענומען דאס הערשאפט אויף מדינת פוילן, זיי האבן גע'הרג'עט יונג און אלט רח"ל, אזוי ווייט אז די גדולי הדור האבן געזאגט אז דאס איז חבלי משיח, און זיי האבן ממליץ געווען אז חמ"ל (די נאמען פון דער צר הצורר דער הויפט פון די קאזאקן) איז ראשי תיבות ח'בלי מ'שיח י'בוא ל'עולם, גאנצעטע שטעט זענען לידער אויסגעריסן געווארן, [ווי עס איז מבואר באריכות אינעם ספר יון מצולה פון הרב ר' נתן

אזוי אויך איז באוואוסט אז דער גרויסער גאון רבי יחזק'י די סילווא זצ"ל דער בעל פרי חדש איז דעמאלטס ארויף קיין ארץ ישראל, און ער האט מרביץ תורה געווען אין עיה"ק ירושלים ת"ו, און זיין ציון איז מפורסם היינט צוטאג אין די מרומי הר הזיתים נאנט צום הייליגן ציון פון בן דורו און זיין בר פלוגתא דער בעל האור החיים הקדוש און דער בעל פרי תואר נעבן די מגדל דוד.

ארויף געגאנגען קיין ארץ ישראל הגאון ר' אליעזר אשכנזי פון די גדולי רבני וועד ארבע ארצות, דער בעל דמשק אליעזר און נאך, ווי אויך איז באקאנט אז ר' נפתלי כץ זצ"ל דער בעל סמיכת חכמים האט זיך אויך מצטרף געווען מיט זיי צו די נסיעה קיין ארה"ק, נאך למעשה האט ער נישט זוכה געווען דערצו און ער איז נסתלק געווארן אינמיטן וועג אין מדינת קושטא און ער איז באערדיגט געווארן אין די שטאט איזמיר.

די עליות קיין אר"י אין די ת"ק יארן

האט איבערגעגעבן א בריוו פאר'ן הייליגן תולדות אז ווען ער וועט פארן קיין אר"י זאל ער דאס איבערגעבן פאר זיין שוואגער רבי גרשון קיטעווער, למעשה איז אפגעהאלטן געווארן די זאך און ער איז נישט אנגעקומען קיין אר"י, און אזוי איז די בריוו געבליבן ביי אונז לאור עולם.

ציון קדשו של מרן האור החיים הק' זי"ע

מ'זאגט נאך אין נאמען פונעם הייליגן נעשכיז'ער זצ"ל אז יענע בריוו איז געווען א חיוב צו לערנען יעדן טאג באזונדער, גארנישט ווייניגער פון די חיוב צו לייגן תפילין. ביים ענדע פונעם בריוו שרייבט דארט דער בעש"ט הק' מיט דעם לשון: "כי השם יודע שאין אני מייאש עצמי מהנסיעה לארץ ישראל אם יהיה רצון ה' ולהיות עמך ביחד, אך אין הזמן מסכים לה", פון צווישן די שורות פונעם בריוו איז קענטיג די גרויסע השתוקקות און הייליגע כיסופין וואס דער בעש"ט האט געהאט ארופצוגיין קיין ארץ ישראל לחונן עפרה.

אין יאר תק"א טרעפן מיר אז דער אור החיים הקדוש זצ"ל איז ארויף קיין אר"י צוזאמען מיט נאך א קבוצה פון אידן.

אין יאר תק"ד איז ארויף קיין ארץ ישראל נאך א קבוצה אידן פון אמסטערדאם אין שפיץ פונעם בעל מסילת ישרים זצ"ל און זיין ציון איז באקאנט היינט צוטאג אינמיטן די שטאט טבריה הארט נעבן די ציון פונעם הייליגן תוא רבי עקיבא.

אזוי אויך איז באוואוסט די עליה פון

הרה"ק רבי אברהם גרשון מקיטעו זצ"ל דער שוואגער פון אור שבעת הימים מרן הבעל שם טוב הק' זצ"ל, ר גרשון קיטעווער איז ארויף קיין אר"י אין שנת תק"ז און ער האט זיך באזעצט אין די שטאט חברון, און די ארטיגע קהילות הקודש האבן איהם געקרוינט אלס א ראש און א קצין אויף זיי, און נאך עטליכע יאר איז ער ארויף זיך באזעצן אין עיה"ק ירושלים ת"ו.

ציון קדשו של הרה"ק רבי אברהם גרשון מקיטוב זי"ע

עס איז באקאנט עטליכע בריוו וואס דער בעש"ט הק' האט געשריבן פאר זיין שוואגער רבי גרשון קיטעווער זייענדיג אין אר"י, אין ספה"ק בעש"ט על התורה (נח, אות י"ג) ווערט געברענגט אז דער בעש"ט הק'

דער בעש"ט איז אבער ווי באקאנט שוין ארויסגעפארן אויפן וועג צו קומען קיין אר"י און אינמיטן וועג האט זיך צובראכן די שיף און די גלי הים האבן איהם געפירט צו די שטאט איסטאמבול וואו ער האט געוויילט דארט אויף יו"ט פסח, און דערנאך איז ער

אזוי אויך איז באוואוסט אז דער בעש"ט הק' זצ"ל האט געהייסן פאר זיין שוואגער רבי גרשון קיטעווער זצ"ל ער זאל פרעגן דעם אור החיים הק' אויב ער זאל קומען קיין ארץ ישראל אדער נישט, און דער אור החיים הק' האט איהם צוריקגעשיקט פרעגן דעם בעש"ט הק' ביז וואו

צוריק געפארן צוריק צו זיין שטאט מעזיבא זעעהנדיג אז פון הימל וויל מען טאקע נישט אז ער זאל פארן קיין אר"י ווייל ס'איז נאכנישט געקומען די צייט.

ער זעהט איהם בשעת נטילת ידים, האט דער בשע"ט הק' געענטפערט אז ער זעהט איהם ביז די פוס, האט דער אור"ח הק' באפוילן אז ער זאל נישט קומען ווייל ס'איז נאכנישט געקומען די צייט דערצו.

די אויפשטאנד פון די אינגעלייט

געלט פאר יעדן אינעם לויט זיינע געבויכן און לויט די צאל פון די קינדער וואס יעדער איינער האט געהאט. אין בערך יאר תקכ"ב, האט פאסירט א מעשה אז איינער פון די חברי הוועד - וואס מ'האט מיט זיי געשיקט דאס געלט - וועלכער איז געווען א עושר און א תקיף האט זיך משתלט געווען און האט אנגעהויבן צו שאפן אויף די יושבי ארה"ק צו זאגן דיעות און פארשידענע ענינים סיידין אינעם חלק הרוחני און אינעם חלק הגשמי, ביז ער האט זיך ממש געפיהלט ווי א בעל הבית און געמאכט מעשה בעלות.

בעת מיר שרייבן איבער יענע יארן, וועלן מיר דערמאנען א מערקוועדיגן פאסירונג וואס האט געשפילט א שטארקע ראלע אין דעם ענין פון די תמיכה אין ישוב אין ארה"ק. ווי דערמאנט זענען אהב"י אין ארה"ק געווען אין זייער א שווערן צושטאנד, פון איין זייט די גרויסע שטייערן וואס זיי האבן געדארפט צאלן פאר זייערע שכנים די אראבער און די רבית וואס פלעגט צומאל אנקומען ביז אזויפיל ווי פופציג פראצענט (!), און פון די צווייטע זייט די שווערע הונגער וואס האט געהערשט אין לאנד און איז געווען ממש אומדערטרעגליך, דעריבער האבן די איינוואוינער פון אר"י שטארק ארויסגעקוקט אויף די תמיכה פון די יושבי הגולה.

דער ראשון לציון רבי רפאל משה זצ"ל האט געפראווט צו רעדן צו איהם און איהם וויכער מאכן, אבער ער האט זיך נישט געלאזט הערן און זיך ווייטע געהאלטן מיט זינס, אזוי אויך האט ער געהאט גוטע פארבינדונגען מיט די ארטיגע ממשלה אזאנק דעם וואס ער איז געווען דער וואס האט באצאלט די שטייערן וכדו', און עס איז זייער שווער געווען אנצוגיין מיט אזא געפירעכטס, ספעציעל פאר די יונגע תלמידי חכמים וואס האבן געוואלט לעבן א רוהיג לעבן און דיענען דעם באשעפער מיט מנוחת הנפש, וועלנדיג האבן א לעבן פון

די קהילות הספרדים האבן באקומען זייער תמיכה בעיקר פון די נדיבה עם פון מדינת קושטא אין טערקיי וואס זיי האבן געוואוסט דעם שווערן מצב וואס הערשט אין ארה"ק און זיי האבן געשיקט אהין אסאך געלט כפי יכולתם, און לתועלת הענין פלעגן זיי צו שיקן דאס געלט דורך א וועד פון פיהר מענטשן אנגעזעהנע פערזאנען וואס זיי האבן מסדר געווען און צוטיילט די

מעשה דברים כהוייתו, למעשה אנקומענדיג דארט האבן זיי געהערט אז אלע פירער'ס פונעם אפיס אין שטאט קושטא זענען אלע אין איין מיינונג מיטן תקיף וואס ער האט זיך אוועק געשטעלט פאר זיי מיט א פני תם, און וויבאלד די זיבן צדיקים זיי האבן מורא געהאט צוריק צו גיין קיין אר"י אלס מורא פון א נקמה פון דעם תקיף זענען זיי אנטלאפן יעדער איינער אויף א צווייטע פלאץ, דער חיד"א איז אנטלאפן קיין מצרים און ער האט געוויילט דארט עטליכע יאר.

אינצווישן איז דער מצב אין אר"י געווארן אזוי שווער אז הונדערטער משפחות זענען אנטלאפן פון ירושלים אויסמורא פון די נקמה פון דעם תקיף.

נאך עטליכע יאר און די וועד אין שטאט קושטא האט איינגעזעהן אז ס'איז נישט קיין תכלית ס'ווערט שוין באלד אינגאנצן בטל דער ישוב פון די ספרדים אין אר"י, זענען זיי אראפ געפארן קיין אר"י און אויפגעשטעלט א נייע וועד דאן האט דער ציבור צוריק אנגעהויבן צו קומען וואוינען קיין אר"י, און הכל על מקומו בא בשלום.

אין די ספרי החוקרים ווערט דערמאנט די דאזיגע מעשה מיטן נעמען "מרידת האברכים", און עס ווערט אויך דערמאנט בקיצור אין די ספרי החיד"א א ספעציעל אינעם ספר עין זוכר.

תורה און קדושה, אן קיין דעת בעלי בתים וואס ס'איז א היפוך דעת תורה.

אין שב"ק פ' אמור שנת תקכ"ב בשעת'ן ליינען איז ארויפגעגאנגען א יונגערמאן א תלמיד חכם אויפן באלעמער און ער האט אנגעהויבן צו מוחה זיין און זיך אפרעדן אויף די מעשה עול פון דעם תקיף, און עס איז געווארן א מהומה אין בית המדרש, און טראץ וואס דער ראשון לציון האט פראבירט צו איינשטילן די מצב האט ער אבער נישט מצליח געווען, דער תקיף איז געגאנגען פאר'מסר'ן דעם אינגערמאן פאר די פאלציי און זיי האבן איינגעזעצט דעם אינגערמאן אין תפיסה.

דאן האט אויסגעבאכן ממש א גרויסע מלחמה, דער גאנצער ציבור האט געשימפט און פארפירט אקעגן דעם תקיף, ספעציעל איז געווען די געפעכט צווישן די יונגע און די עלטערע וואס האבן געוואלט לעבן בשלום אן קיין מחלוקת.

ווען מ'איז געוואר געווארן אין די שטאט קושטא פון די איבערקער האבן זיי אויפגעהערט צו שיקן געלט, און ס'איז געווארן זייער א שווערע מצב אין ארה"ק אזש ס'איז ממש נישט געווען קיין ברויט צו עסן.

דאן האט מען ארגאניזירט זיבן שליחים צווישן זיי איז געווען דער גרויסער חיד"א זצ"ל, רבי חיים אבולעפיא זצ"ל, א אייניקל פון רבי משה גאלאנטי זצ"ל און נאך, צו פארן קיין קושטא און אראפלייגן די גאנצע

די גרויסע עליה פון די תלמידי מרן הבעל שם טוב הק' זי"ע, אי"ה אינעם קומענדיגן נומער

ה כ ו נ ו !

ה כ ו נ ו !

דינער הראשונה

מוצש"ק פר' תרומה הבעל"ט - בעיר וויליאמסבורג

ברך עיר וישובה"ך ברך משה"ך רחמיך סאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקדוה"ט מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעוועבי"א

קרית יואל - בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעתו"מ

"נפש חיה"

ע"ש התנית הדקת
סרת ה' מיוזמי ע"ה
כת מרן רבינו משה ז"ע
נלפ"ע ח' שבט תשנ"ג

☆☆☆

"חסדי מנחם משה"

ע"ש
ר' מנחם משה גאון
ז"ל
ב"ר דוב ז"ל

נלפ"ע י"ג מנחם אב תשנ"ב

☆☆☆

"תהלה לדוד"

ע"ש ר' משה דוד
מעטערי ז"ל
ב"ר יהוקאל מש"ס ז"ל

נלפ"ע י"א תשרי תשמ"ח

☆☆☆

"אב"ן ישראל"

ע"ש ר' אברהם נתן
בערנא ז"ל
ב"ר ישראל ז"ל

נלפ"ע ט"ז חשוון תשל"ו

☆☆☆

"ציון לנפש חיה"

ע"ש ר' בן ציון בעטע
ז"ל
ב"ר ישראל צבי ז"ל

נלפ"ע ט' שבט תשנ"ג
וזנתו סרת ה' ע"ה
ב"ר יהושע ז"ל

☆☆☆

"חסדי בא"ר"

ע"ש ר' אלכסנדר
בעטע ז"ל
ב"ר עזרא ז"ל

נלפ"ע כ"ג ניסן תשנ"ו
וזנתו סרת ה' ע"ה
ב"ר אפרים ז"ל שערן

☆☆☆

משא"ת חיים

ע"ש ר' חיים גרין ז"ל
ב"ר מרדכי מנחם ז"ל

נלפ"ע כ"א אדר א' תשמ"ח
וזנתו סרת אלטע
שיינדל ע"ה
ב"ר משה א"ה ז"ל

☆☆☆

"ברכת מוזל טוב"

הננו משגרים ברכת מוזל טוב המה ולבבית לאנ"ש החשובים כל אחד בטמו יבורך

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

ברגשי גיל וודה ובהתרששת עילאה משגרים אנו בזה ברכת מדי"ט אל כבוד

מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

ולגה"צ רבי ארי' לייבוש טייטלבוים שליט"א

דומ"ץ ביהמ"ד "יואל משה" דיסאטמאר ווילאמסבורג יצ"ו

ולחתנו - בנו הרב ר' שלום טייטלבוים שליט"א

לרגל הולדת בתו, נכדכם

קידושא רבא בבית מדרשינו בזכרון מאיר

הרה"ח ר' אהרן לייב בערקאוויטש שליט"א

לנישואי בתו ביום רביעי באולמי הוד והדר

הר"ד יוסף מאיר שווארץ הי"ד

ולאביו הרה"ח ר' מרדכי שווארץ שליט"א

בבאי בית מדרשינו ברח רמב"ם

ולחתנו הרה"ח ר' שלמה דוב ביקנסטפאן שליט"א

להכנס בנו, נכדם הב' יעקב הי"ד

לעול התורה והמצוות

"חסדי שלמה זלמן"

ע"ש ר' שלמה זלמן ז"ל
בן ר' מרדכי וויזעמער גער ז"ל
נלפ"ע ח' כסלו תשמ"ב

☆☆☆

"חסדי ישראל יעקב"

ע"ש ר'
ישראל יעקב איינמער גער ז"ל
נלפ"ע ט"ו אייר תשל"ו

ואסו ר' נתן נטע ב"ר מנחם
פעטער ז"ל ג' כ"ז סיון תשמ"ה
ואסו סרת דינה ע"ה

ב"ר יעקב ישראל הלוי ז"ל
נלפ"ע כ"ט תמוז תשמ"ג

☆☆☆

"חסדי שמואל והנה"

ע"ש
ר' שמואל זאב יעווי ז"ל
ב"ר יעקב דוב ז"ל

נלפ"ע ג' תשרי תשמ"ח
וזנתו סרת חנה ע"ה
ב"ר חיים משה ז"ל

☆☆☆

"אנשי ח"י"

ע"ש
ר' אבדור פרידמאן ז"ל
ב"ר נחמ"י ז"ל

נלפ"ע ו' שבט תשנ"ג
וזנתו סרת חנה לאה ע"ה
ב"ר יעקב פיענקל מ"ח ז"ל

☆☆☆

"צב"א מרז"ם"

ע"ש ר'
צבי אלימלך מע"במאן ז"ל
ב"ר אברהם ז"ל

נלפ"ע ד' אלול תשנ"ט
וזנתו סרת ברוינדל ע"ה
כת ר' מרדכי מנחם ז"ל

☆☆☆

"אפריון נמתי לר' שמעון"

ע"ש ר' שמעון דאסקאל ז"ל
בן ר' שניאור זלמן ז"ל

נלפ"ע ו' מנחם אב תשמ"ח

☆☆☆

"זכרון חיים צבי"

ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ל
ב"ר חוקי' אלתר טוב"י ז"ל

☆☆☆

"ממכון שבתו השניח"